

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri arengukava 2017-2022 täitmise vahearuanne

Sissejuhatus.....	3
EKKA tegevusnäitajad 2017-2020	3
I EKKA on usaldusväärne partner	5
Kriteerium 1: EKKA kvaliteedihindamine toetab riiklike, valdkondlike ja hinnatavate õppeasutuste strateegiate elluviimist. Standardite ja kriteeriumide uuendamisel on oluliseks alusdokumendiks Eesti elukestva õppe strateegia 2020.....	5
Kriteerium 1: Tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud	5
Kriteerium 2: EKKA hindamistulemused on asjatundlikud, tõenduspõhised ja põhjalikult argumenteeritud.	6
Kriteerium 3: Hinnatavate õppeasutuste rahulolu EKKA poolt läbi viidud välishindamiste professionaalsusega on stabiilselt hea või kasvav.	11
Kriteeriumid 2 ja 3: Tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud.....	14
Kriteerium 4: Info EKKA tegevuste kohta on asjakohane, operatiivne ja sihtrühmapärane.	15
Kriteerium 4: Tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud	18
Kriteerium 5: Tööandjad on informeeritud kõrg- ja kutsehariduse kvaliteedihindamise tulemustest.....	18
Kriteerium 5: Tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud	20
Kriteerium 6: EKKA osaleb täienduskoolituse kvaliteedi hindamise kontseptsiooni väljatöötamises ning teistes kvaliteedihindamise suunalistes arendustegevustes.	20
Kriteerium 6: Tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud	21
II EKKA tegevus on tõhus ja mõjus	22
Kriteerium 7: Välise kvaliteedihindamise kavandamine ja läbiviimine on paindlik ja sihipärane, lähtub õppeasutuse spetsiifikast ja toimimise kontekstist ning vajadusest saavutada eesmärk optimaalsete ressurssidega.	22
Kriteerium 7: Tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud	23
Kriteerium 8: EKKA hindamisaruanded ja analüüsid on aluseks õppeasutuste arendustegevustele kvaliteedi edendamisel.	24
Kriteerium 9: EKKA panus õppeasutuste kvaliteedikultuuri edendamisel on märgatav.	26
Kriteeriumid 8 ja 9: Tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud.....	29

Kriteerium 10: Suurenenud on õppijate teadlikkus õppe kvaliteedile esitatavatest nõuetest ning kujunenud arusaam õppija rollist õppe kvaliteedi tagamisel.....	30
Kriteerium 10: Tugevused, nõrkused, võimaluse ja ohud	31
Kriteerium 11: Välise kvaliteedikindlustusega seonduvad muudatused kõrgharidusseadustikus ja kutseharidusseadustikus, mis võimaldavad enam arvestada õppeasutuste spetsiifikat ja eesmärke ning toetada kvaliteedikultuuri arengut.....	32
Kriteerium 12: Hariduse valdkonna otsustajad arvestavad erinevate otsuste kujundamisel (rahastamine, struktuursed muudatused jms) hindamistulemustega.....	33
Kriteeriumid 11 ja 12: tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud.....	34
III EKKA on rahvusvaheliselt tuntud ja hinnatud partner	35
Kriteerium 13: EKKA on ENQA täisliige ning registreeritud EQAR-is.....	35
Kriteerium 14: EKKA levitab hindamistulemuste põhjal koostatud analüüse ja parimaid praktikaid rahvusvahelistel konverentsidel.....	35
Kriteerium 15: EKKA osaleb teiste riikide kvaliteedisüsteemide arendusprojektides ning viib läbi arendusprojektidega seotud välishindamisi.	36
Kriteerium 16: EKKA osaleb aktiivselt kõrg- ja kutsehariduse kvaliteedi välishindamise rahvusvahelistes võrgustikes (ENQA, INQAAHE, EQAVET, CEENQA).....	38
Kriteerium 17: EKKA on korraldanud Eestis vähemalt ühe rahvusvahelise suurürituse.	38
Kriteeriumid 13-17: Tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud.....	39

Sissejuhatus

Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur on juhtiv kompetentsikeskus Eestis õppeasutuste kvaliteedihindamise alal. EKKA lähtub oma tegevuses Eesti haridussüsteemi ja õppijate vajadustest, suunistest ja kokkulepetest Euroopa kõrg- ja kutsehariduse valdkondades, rakendab oma igapäevatoos paindlikult ajakohast ja kohalikku konteksti sobitatud oskusteavet ning teavitab huvigruppe välishindamise tulemustest ja nende analüüsides.

EKKA missioon on toetada kvaliteedikultuuri arengut hariduse valdkonnas ning suurendada seeläbi Eesti ühiskonna avatust ja konkurentsivõimet.

EKKA põhiväärtused:

ERAPOOLETUS: võrdse kohtlemise põhimõtte järgimine läbivalt kõikides tegevustes.
KOMPETENTSUS: pädevad hindamiseksperdid; nüüdisaegse oskusteabe valdamine oma tegevusvaldkonnas; pidev enesetäiendamine.

KOOSTÖÖ: partnerite kaasamine ja nende vajaduste tasakaalustatud arvestamine parima tulemuse saavutamise eesmärgil; jagatud väärtuste rakendamine meeskonnatöös; koostöine õppimine ja õpetamine rahvusvahelisel tasandil.

AVATUS: hindamisprotseduuride selgus ja arusaadavus, hindamistulemuste avalikkus; paindlik reageerimine keskkonna muutustele.

Alljärgnev on kokkuvõte [EKKA arengukava 2017-2022](#) eesmärkide ja kriteeriumite täitmisest seisuga 31.12.2020.

EKKA tegevusnäitajad 2017-2020

EKKA tegevusnäitajad 2017-2020 annab numbrilise ülevaate EKKA peamistest tegevustest. Täiendava info lahtrisse on lisatud viited, millisest vahearuande osast saab lugeda täpsemalt kokkuvõttes esitatud arvude kohta.

TEGEVUSNÄITAJA	2017	2018	2019	2020	Täiendav info
Hindamistulemused kokku	49	35	335	747	
Kõrgharidus	35	27	34	10	Vt Kriteerium 2
Kutseharidus	14	8	55	67	
Täienduskoolitus			246	670	
Hindamiskomisjonide liikmete arv kokku	200	157	245	302	
Kõrgharidus	137	124	110	48	Vt Kriteerium 2

Arengukava vahearuanne 31.12.2020 seisuga

Kutseharidus	63	33	121	129	
Täienduskoolitus			14	125	
Kõrghariduse hindamistes osalenud üliõpilaste arv	23	18	18	6	Vt kriteerium 10
Ekspertide koolituste arv kokku	19	25	45	22	
Kõrgharidus	16	22	23	12	Vt Kriteerium 2
Kutseharidus	3	2	19	7	
Täienduskoolitus		1	3	3	
Koolituses osalenud ekspertide arv kokku	202	182	379	290	
Kõrgharidus	162	139	128	46	Vt kriteerium 2
Kutseharidus	40	32	220	211	
Täienduskoolitus		11	31	33	
Koolituses osalenud õppeasutuste liikmete arv	92	203	179	278	Vt kriteerium 9
Analüüsid, uuringud, artiklid	3	3	6	5	Vt kriteerium 4 ja 14
Seminarid, konverentsid, teabepäevad	3	4	5	3	Vt kriteerium 9
Õppeasutuste rahulolu hindamiskülastustega (skaala 1-4)	3,75	3,73	3,71	3,77	
Kõrgharidus (IA)	3,70	3,70	3,60	3,73	Vt kriteerium 3
Kutseharidus	3,79	3,77	3,82	3,81	
Hindamistulemuste vaidlustamised	1	1			Vt kriteerium 2
Rahvusvahelised arendusprojektid	1	1	2	2	Vt kriteerium 15
Piiriüleused kvaliteedihindamised		1	1	1	Vt kriteerium 15
EKKA töötajate arv	10	10	11	12	
EKKA eelarve	1,212,736	1,188,700	1,425,024	1,889,616	
Riigieelarve	756,867	721,529	667,250	539,092	
Tõukefondid (ESF)	381,045	399,020	544,879	909,596	
Arendusprojektid, ekspertiis jm lepingud	74,824	68,151	212,895	440,928	

I EKKA on usaldusväärne partner

Kriteerium 1: EKKA kvaliteedihindamine toetab riiklike, valdkondlike ja hinnatavate õppeasutuste strateegiate elluviimist. Standardite ja kriteeriumide uuendamisel on oluliseks alusdokumendiks Eesti elukestva õppe strateegia 2020.

Mõõdikud: EÕS 2020 eesmärkidest johtuvad muudatused EKKA regulatsioonides; õppeasutuse eesmärkidest johtuva eripära arvestamine hindamisregulatsioonides.

[Eesti elukestva õppe strateegia 2020](#) on alus kõikidele EKKA hindamisjuhenditele nii kutse- kui kõrghariduses. Olulisel kohal on õppimiskeskse lähenemisviisi rakendamine. Kõrgkoolide institutsionaalsel akrediteerimisel on suur osakaal õppeasutuse enda strateegilisel sihiseadel. Õppekavade hindamisel on arvestatakse valdkondlike strateegiatega, samuti OSKA raportitega. Kutseõppe õppekavarühmade akrediteerimisel kuni 2018 olid regulatsiooni aluseks kutsehariduse riiklikud arengukavad, alates 2015 EÕS ja selle rakendamise alusdokument „[Kutseharidusprogramm 2018-2021](#)“. Kvaliteedihindamise nõuded, sh hinnatavad tegevus- ja tulemusnäitajad on kooskõlas EQAVET suuniste ja [indikaatoritega](#). Kõrghariduses on teine oluline alusdokument [Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteedikindlustuse standardid ja suunised](#) (inglisekeelne lühend ESG), mille arvestamine toob kaasa Eesti kõrghariduse rahvusvahelise tunnustamise. Eesti kõrghariduse kvaliteedihindamise süsteemi ja agentuuri vastavust ESG nõuetele on kinnitanud rahvusvahelised komisjonid aastatel 2013 ja 2018. Täienduskoolituse kvaliteedi hindamise eesmärk on motiveerida täienduskoolitusasutusi pakkuma kvaliteetseid koolitusi, mis lähtuvad õppija vajadustest, võimetest ja tööturu ootustest. Seeläbi toetavad täienduskoolitusasutused ka Eesti elukestva õppe strateegia 2020 ja [Haridusstrateegia 2035 \(eelnõu\)](#) eesmärkide täitmist. Kvaliteedi hindamine põhineb täiskasvanute koolituse seaduse ja täienduskoolituse standardi põhimõtetel, mille keskmes on õppija. Täienduskoolituse kvaliteedi edendamise tegevused on osa Euroopa Sotsiaalfondi projektist “Täiskasvanuhariduse edendamine ja õppimisvõimaluste avardamine”. EKKA töötajatel on olnud võimalus osaleda nii Eesti elukestva õppe strateegia 2020 kui Haridusstrateegia 2021-2035 väljatöötamises, mis on ühelt poolt tunnustus EKKA tööle, teisalt on võimaldanud täiendada hindamisregulatsioone ja eneseanalüüsi juhendeid jooksvalt strateegiliste eesmärkide saavutamist toetavate suunistega.

Kriteerium 1: Tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud

Tugevused	Nõrkused
<ul style="list-style-type: none">EKKA regulatsioonid on aja- ja asjakohased, lähtuvad riiklikest ja rahvusvahelistest suundumustest.	<ul style="list-style-type: none">Hindamiste graafik ei pruugi kattuda õppeasutuste arengukavade loomise graafikuga, mistõttu hindamine ei toeta alati õppeasutuste strateegilist planeerimist.

Arengukava vahearuanne 31.12.2020 seisuga

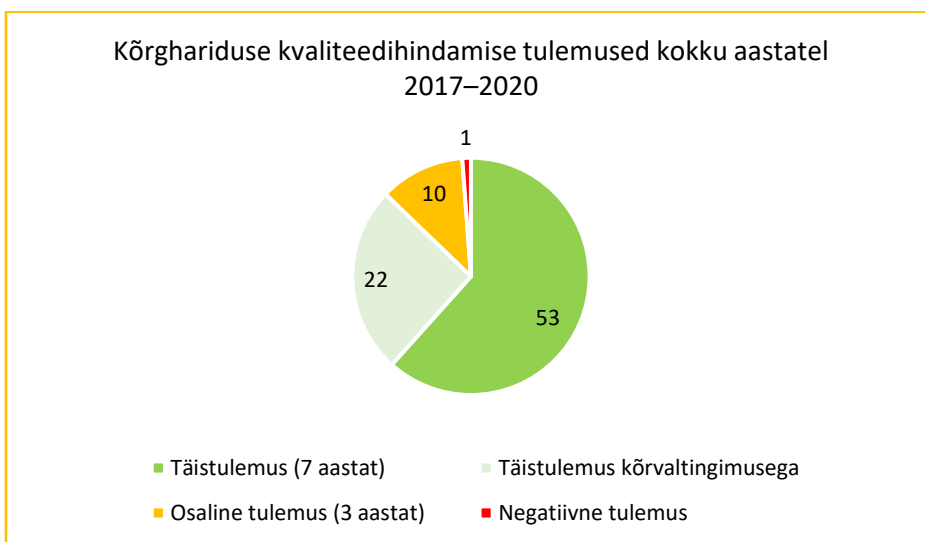
<ul style="list-style-type: none"> EKKA panustas uue Haridusstrateegia 2035 loomisesse ja selle aluseks olid valdkondlikud kokkuvõtted ja hindamiste analüüsid. 	
<p>Võimalused</p> <ul style="list-style-type: none"> Temaatilised hindamised kõrghariduses saaksid toetada riiklike, valdkondlike ja hinnatavate õppeasutuste strateegiate väljatöötamist, nende potentsiaal ei ole veel rakendust leidnud. Haridusstrateegia 2021-2035 sisaldab mitmeid suundi, mis selgelt haakuvad EKKA tegevustega ning mille realiseerimisel on EKKA-l võimalik panustada (sh üldhariduskoolide kvaliteedi edendamine) 	<p>Ohud</p> <ul style="list-style-type: none"> Uuendame regulatsioone kohati liiga tihti (institutsionaalse akrediteerimise juhendit on 3 korda uuendanud, mis võib tekitada õppeasutustes segadust). Muudatused raskendavad ka võrdlevat analüüsi. Haridusstrateegia 2021-2035 eelnõu jääb kinnitamata

Kriteerium 2: EKKA hindamistulemused on asjatundlikud, tõendus põhised ja põhjalikult argumenteeritud.

Mõõdikud: tagasisideseminaride tulemused tõendavad positiivseid arenguid; hindamistulemuste vaidlustamine õppeasutuste või teiste sidusrühmade poolt on stabiilselt vähene.

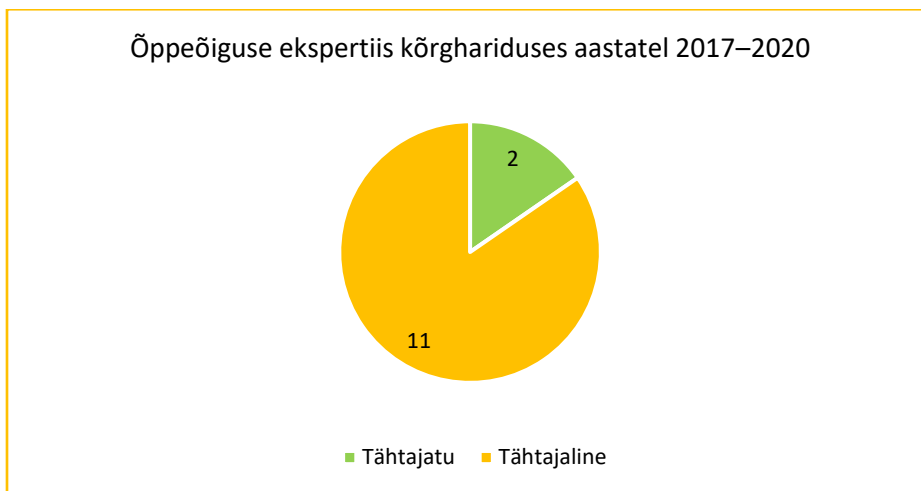
Perioodil 2017-2020 on kõrg- ja kutsehariduses vastu võetud kokku 250 hindamisotsust, neist 106 kõrghariduses ja 144 kutsehariduses.

Ülevaade hindamistulemustest hindamisliikide lõikes kõrg- ja kutsehariduses on toodud järgnevatel joonistel.

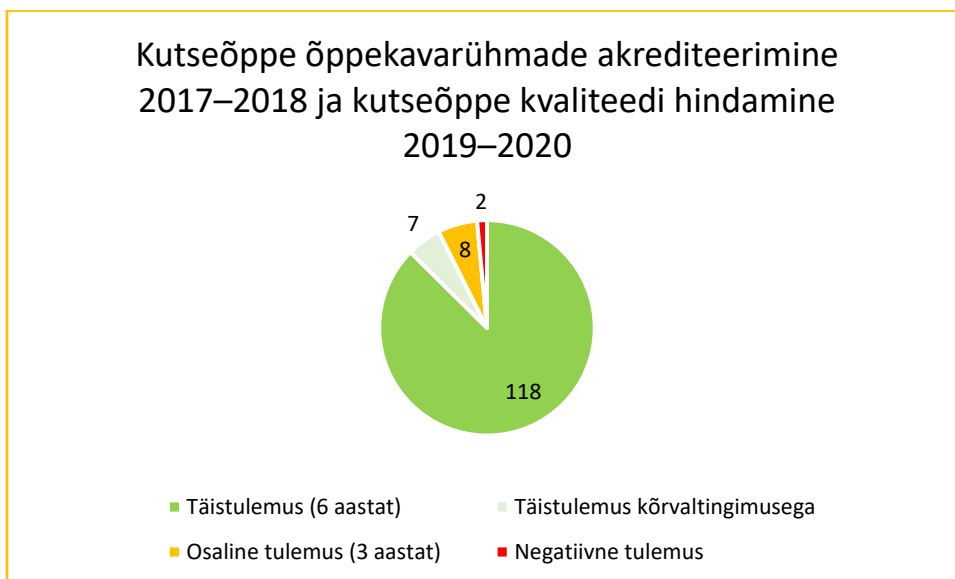
Joonis 1. Kvaliteedi hindamise tulemused kõrghariduses. Number tähistab hindamisotsuste arvu.

Aastatel 2017–2020 oli kõrghariduses 86 hindamistulemust (joonis 1). Institutsionaalsel akrediteerimisel oli 12 tulemust (nendest 4 täistulemust, 3 kõrvaltingimusega, 4 osalist ja 1 negatiivne tulemus) ja õppekavagruppide kvaliteedi hindamisel 74 tulemust (nendest 49 täistulemust, 19 kõrvaltingimusega ja 6 osalist tulemust).

Joonis 2. Esma- ja kordushindamise tulemused kõrghariduses aastatel 2017–2020. Number tähistab hindamisotsuste arvu.

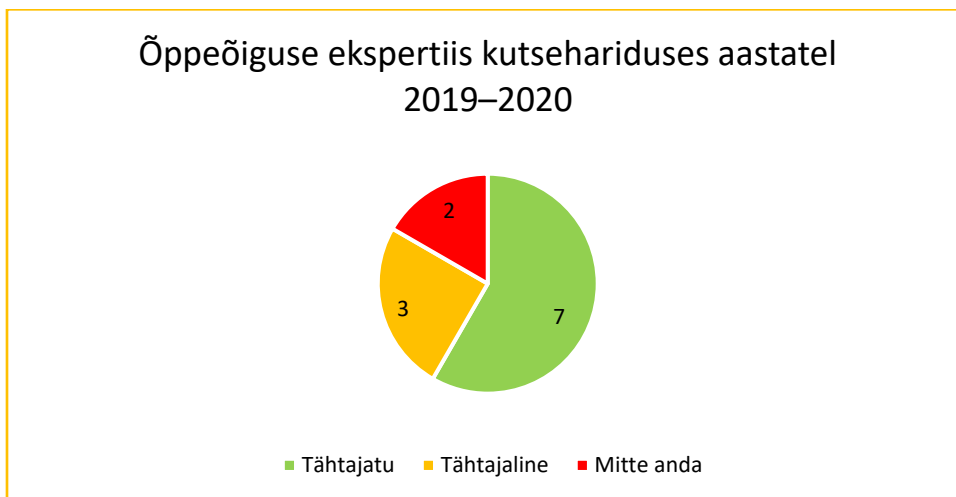
Õppeõiguse ekspertiisis ehk esma- ja kordushindamistel oli kõrghariduses aastatel 2017–2020 kokku 13 tulemust (joonis 2), millest 11 olid tähtajalise õppeõiguse tulemused ja 2 tähtajatut tulemust.

Joonis 3. Kutseõppe õppekavarühmade akrediteerimise (kuni aastani 2018) ja kutseõppe kvaliteedi hindamise (alates 2019) tulemused. Number tähistab hindamisotsuste arvu.

Aastatel 2017–2020 oli kutsehariduses 135 hindamistulemust (joonis 3). Kutseõppe õppekavarühmade akrediteerimisel oli 22 tulemust (neist 18 täistulemust ja 4 osalist

tulemust) ja kutseõppe kvaliteedi hindamisel 113 tulemust (nendest 100 täistulemust, 7 kõrvaltingimusega, 4 osalist ja 2 negatiivset tulemust).

Joonis 4. Esma- ja kordushindamise tulemused kutsehariduses aastatel 2019–2020. Number tähistab hindamisotsuste arvu.

Õppeõiguse ekspertiisis ehk esma- ja kordushindamistel oli kutsehariduses aastatel 2019–2020 kokku 12 tulemust (joonis 4), millest 7 olid tähtajatu õppeõiguse, 3 tähtajalise õppeõiguse ja 2 negatiivset tulemust.

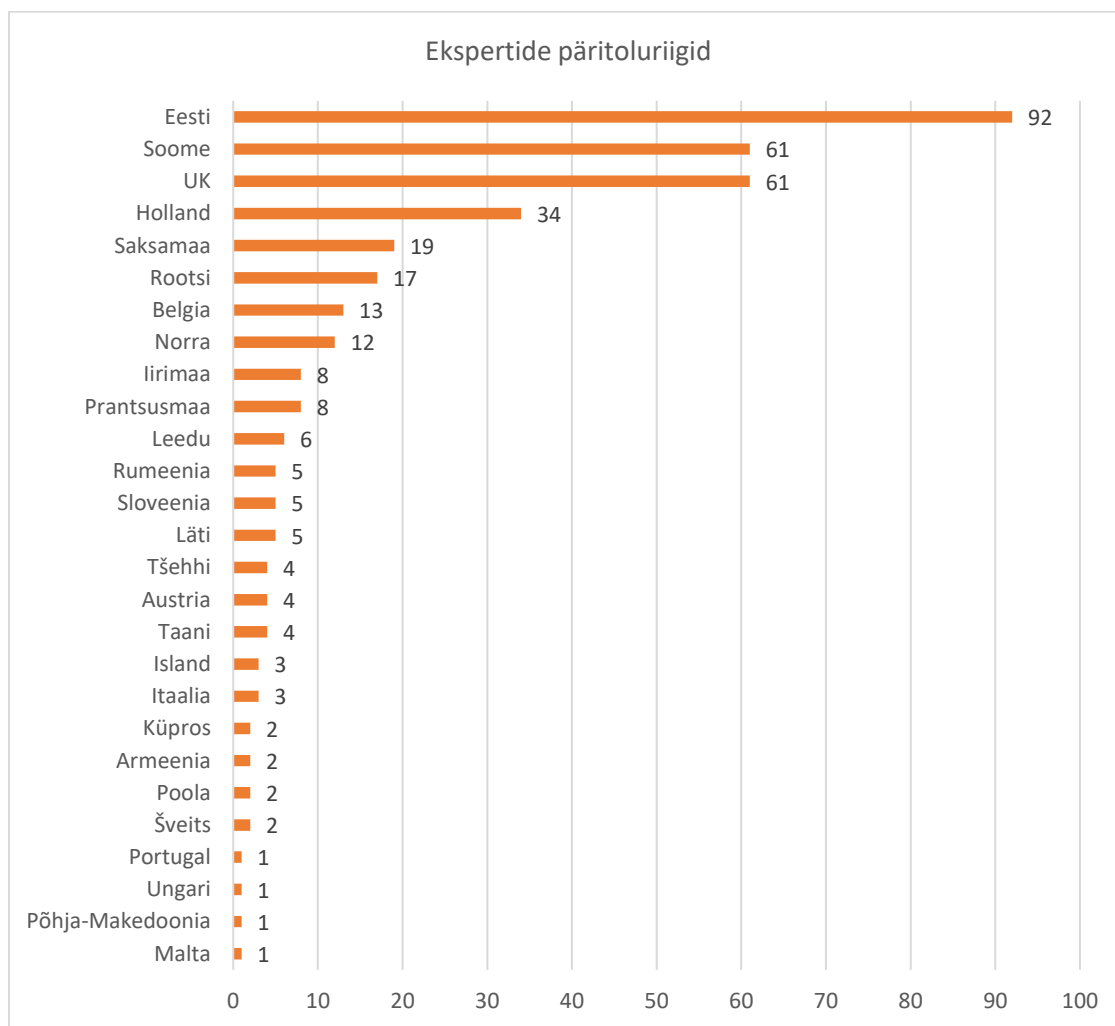
Täienduskoolituses alustas EKKA 2019. aastal veebilehtede hindamisega, et selgitada välja, mil määral täidavad täienduskoolitusasutused täiskasvanute koolituse seaduse nõudeid. Tegemist oli selge vastavushindamisega, mille eesmärk oli hinnata asutuste veebilehtedel oleva informatsiooni piisavust ja asjakohasust. Hindamiste arv oli seetõttu väga suur nii 2019 kui 2020. Kokku hindas EKKA nendel aastatel 869 asutuse veebilehte. 2020. aastal algas oluliselt sisulisem etapp täienduskoolituse hindamisel – õppe kvaliteedi hindamine. 2020. aasta lõpuks oli hinnatud 49 täienduskoolitusasutuse õppe kvaliteeti.

Hindamistulemuste asjatundlikkuse, tõenduspõhisuse ja argumenteerituse tagamiseks korraldab EKKA ekspertidele koolitusi ning koostab ja ajakohastab pidevalt hindamisaruande koostamise juhiseid. Hindamiskomisjonide esmasele aruandele annab alati tagasisidet EKKA töötaja, kes hindamisprotsessis ei osale, tagamaks, et komisjoni hinnangud on tõenduspõhised ning analüüs ja hinnangud asjakohased.

Perioodil 2017–2021 on EKKA ekspertide koolituste osalusordi üle 1000, neist ca 25% juhul on tegemist samade isikutega. Suurim arv eksperte läbis koolituse 2019. aastal (397). Potentsiaalsete Eesti ekspertide koolitus on kasvavalt populaarne üliõpilaste seas. Kõrghariduses on koolituste arv vähenenud seoses ühele hindamisele ehk institutsionaalsele akrediteerimisele üleminekuga (2019 ja varem õppekavagruppide kvaliteedi hindamine ja institutsionaalne akrediteerimine). Hindamiskomisjonide kokkupanekul püüame alati tagada, et enamus komisjoniliikmeid oleks varasema hindamiskogemusega. Erisus on täienduskoolituse valdkonnas, kus ekspertide kogukond on alles moodustamisel. Kõik uued hindamiskesperdid peavad läbima EKKA ekspertide

koolituse. Seoses kutseõppe kvaliteedihindamisele üleminekuga kasvas nii koolituste kui osalejate arv tuntavalt. Põhjuseks, et nii uued kui ka kogenud hindajad, kelle kogemus pärineb akrediteerimisest, pidid läbima ka kvaliteedihindamise koolituse. Komisjonidele toimuvad koolitused ühitatult komisjonide töökoosolekutega. Esma- ja kordushindamistel on igale komisjonile eraldi koolitus, vastavalt kooli taotluse laekumisele.

Kõrghariduses annavad olulise lisaväärtuse välisekspertid, kes moodustavad kõikidest komisjoniliikmetest enamuse nii institutsionaalsel akrediteerimisel kui õppekavagruppide kvaliteedi hindamisel. Välisekspertide päritoluriikidest on esikolmikus Soome, Ühendkuningriik ja Holland. Kokku on perioodil 2017–2020 osalenud väliseksperte 27 erinevast riigist (joonis 5).

Joonis 5. Ekspertide päritoluriigid (2017–2020) kõrghariduses.

Hindamiste tagasisideseminarid toimuvad kõrgkoolides pärast institutsionaalse akrediteerimise otsuse vastuvõtmist hindamisnõukogus. Kõrgkoolid annavad tagasisidet nii EKKA pakutavale eneseanalüüsi koolitusele, standardite ja suuniste selgusele ja

asjakohasusele, hindamiskülastuse korraldusele ja komisjoni asjatundlikkusele kui hindamisaruande tõendus põhisele ja argumenteeritusele.

Kõrgkoolide hinnangul on ekspertkomisjonide hinnangud enamasti asjatundlikud ja ettepanekud asjakohased ning peegeldavad olukorda kõrgkoolis adekvaatselt. Juhul, kui kõrgkool on mõne standardi osas saanud hinnangu „osaliselt vastav“, on küsimusi tekitanud aruande teksti ja hinnangute vastavus. Küsimusi on olnud ka hindamisnõukogu otsuse ja aruandes välja toodud parendusvaldkondade vastavuse osas. Tagasiside põhjal töötas EKKA välja uued hindamisaruande vormid, mis suunab komisjone oma väidete ja hinnangute esitamisel veelgi enam viitama tõenditele ja tuginema analüüsil. Tulenevalt tagasisidest eristame alates 2020. a hindamisaruannetes parendusvaldkondi ja soovitusi, mis on kõrgkoolile täitmiseks kohustuslikud (kui standardi nõude mõni aspekt ei ole täidetud) ning ettepanekuid, mis on pigem ideed kõrgkooli arendamiseks või väliskõrgkoolide hea praktika näited.

Kutseõppeasutuste hinnangul on hindamisvaldkonnad ja kriteeriumid olulised ja arusaadavad, neid jälgitakse ka sisehindamises. Komisjonide ettepanekud toetavad eneseanalüüsis toodud tugevusi ja parendusi. Väärtuslikuks peavad koolid arengusoovitusi, eriti valdkonna-erialaspetsiifilisi, mis toetavad õppe arendamist kooskõlas sektori vajaduste ja arenguga.

Komisjonide professionaalsuse ja valdkondliku asjatundlikkuse osas on nii kutse- kui kõrgkoolide tagasiside stabiilselt positiivne.

Täienduskoolituses on hindamiseksperteridele koostatud põhjalik juhend, milline hindamisaruanne olema peab ja kuidas kirjutada analüüsi ja soovitusi. Hindamiseksperterid läbivad ka koolituse hindamisaruande kirjutamiseks. Hindamiskomisjonidele on koostatud hindamisaruande templiit ja juhendmaterjalid on struktureeritud nii, et nõuab väidete ja hinnangute esitamisel tõenditele tuginevat analüüsi. Täienduskoolitusasutuste tagasiside põhjal võib öelda, et õppekavade ja õppe läbiviimise eksperthinnang sisaldas koolitusasutuse jaoks olulisi parendustegevusi. 29-st vastanust 26 leidis, et nad olid nõus või pigem nõus, et komisjoni ettepanekud olid asutuse jaoks olulised.

Hindamistulemuste vaidlustamine

Kõrghariduses on aruandeperioodil vaidlustatud kahe hindamise tulemust: Euroakadeemia institutsionaalne akrediteerimine (2018) ning EBS ärinduse ja halduse õppekavagrupi kvaliteedihindamine (2017). Vaidekomisjoni hinnangul ei olnud alust otsuse muutmiseks, küll aga andis komisjon hindamisnõukogule soovitusi täiendavate argumentide lisamiseks ning sõnastuse muutmiseks.

Kutsehariduses ei ole seni hindamistulemuste vaidlustamist esinenud. Koolide tagasiside esimestele hindamisaruannetele on peamiselt andmete/faktide/nimetuste täiendamiseks. Sisulisi vastuväiteid on minimaalselt.

Täienduskoolituse kvaliteedi hindamise esimeses etapis hinnati 576 täienduskoolitusasutuse veebilehte. Neist 3 asutust esitas hindamisaruande osas märgukirja, milles asutused taotlesid lisaselgitusi. Pärast täiendavate selgituste saamist jäid

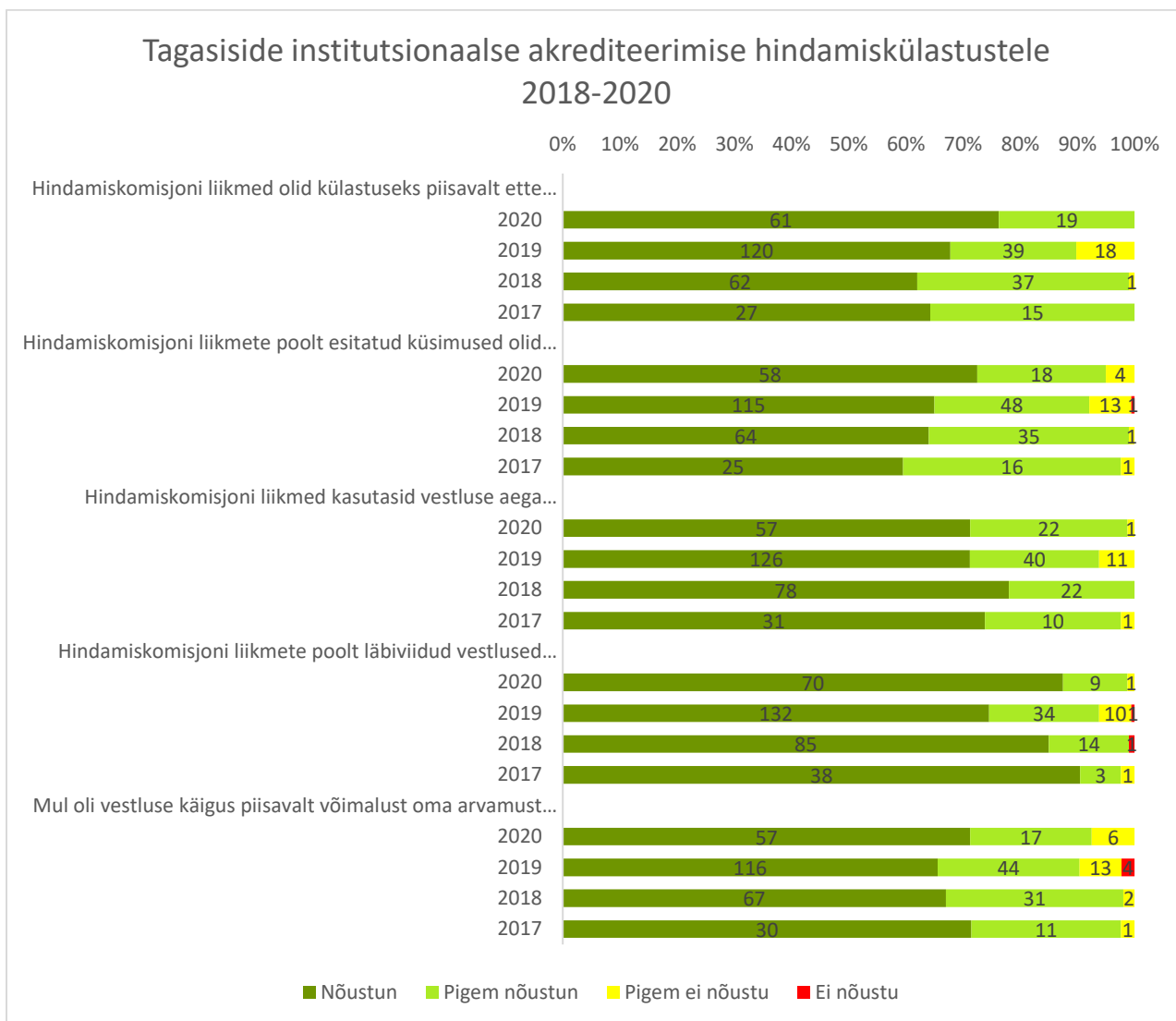
algsed otsused jõusse. Täienduskoolituse kvaliteedi hindamise teises etapis ehk õppe kvaliteedi hindamisel pole asutused hindamistulemusi vaidlustanud, küll aga on 49 väljasaadetud hindamisaruande osas küsitud selgitusi 7 juhul, neist 3 korral täpsustas komisjon soovitus sõnastust ja ühel korral muutis hinnangut. Kõik tekkinud küsimused on lahendatud EKKA ja asutuse vahelises suhtluses.

Kriteerium 3: Hinnatavate õppeasutuste rahulolu EKKA poolt läbi viidud välishindamiste professionaalsusega on stabiilselt hea või kasvav.

Mõõdikud: tagasiside hindamiskülastustele on paranenud (eelkõige küsimuste asjakohasuse ja vestluste atmosfääri osas), tagasisideseminaride tulemused tõendavad positiivseid arenguid.

Kõrgkoolide hinnangud komisjoni ettevalmistusele, küsimuste asjakohasusele, vestluse atmosfäärile on stabiilselt kõrged, kuid sisaldavad alati ka soovitusi parendusteks. Tagasiside põhjal oleme enam tähelepanu pööranud komisjoni eeltööle. Näiteks kohtub komisjon omavaheliseks diskussioonideks mitu korda enne külastust, aruande esimene versioon on valmis ja vestluste küsimused on struktureeritult olemas enne külastust, sisulised nõuded aruandele arutatakse komisjoniga läbi esimesel kohtumisel.

Tagasiside keskmised kutseõppe hindamiskülastustele on üldiselt kõigi väidete puhul pisut kõrgemad kui kõrghariduse hindamiskülastustele. Seda eelkõige hinnangute osas komisjoni ettevalmistusele (2017-2019), esitatud küsimuste asjakohasusele, vestluse atmosfääri ning võimaluse osas oma arvamust avaldada (2019). Kokkuvõttes on hinnangute vahed siiski marginaalsed – kõigi väidete keskmised kutseõppe hindamiskülastuste puhul neljasel skaalal näiteks 3,79 (2017) ja 3,81 (2020) ning kõrghariduse puhul 3,70 (2017) ja 3,73 (2020).

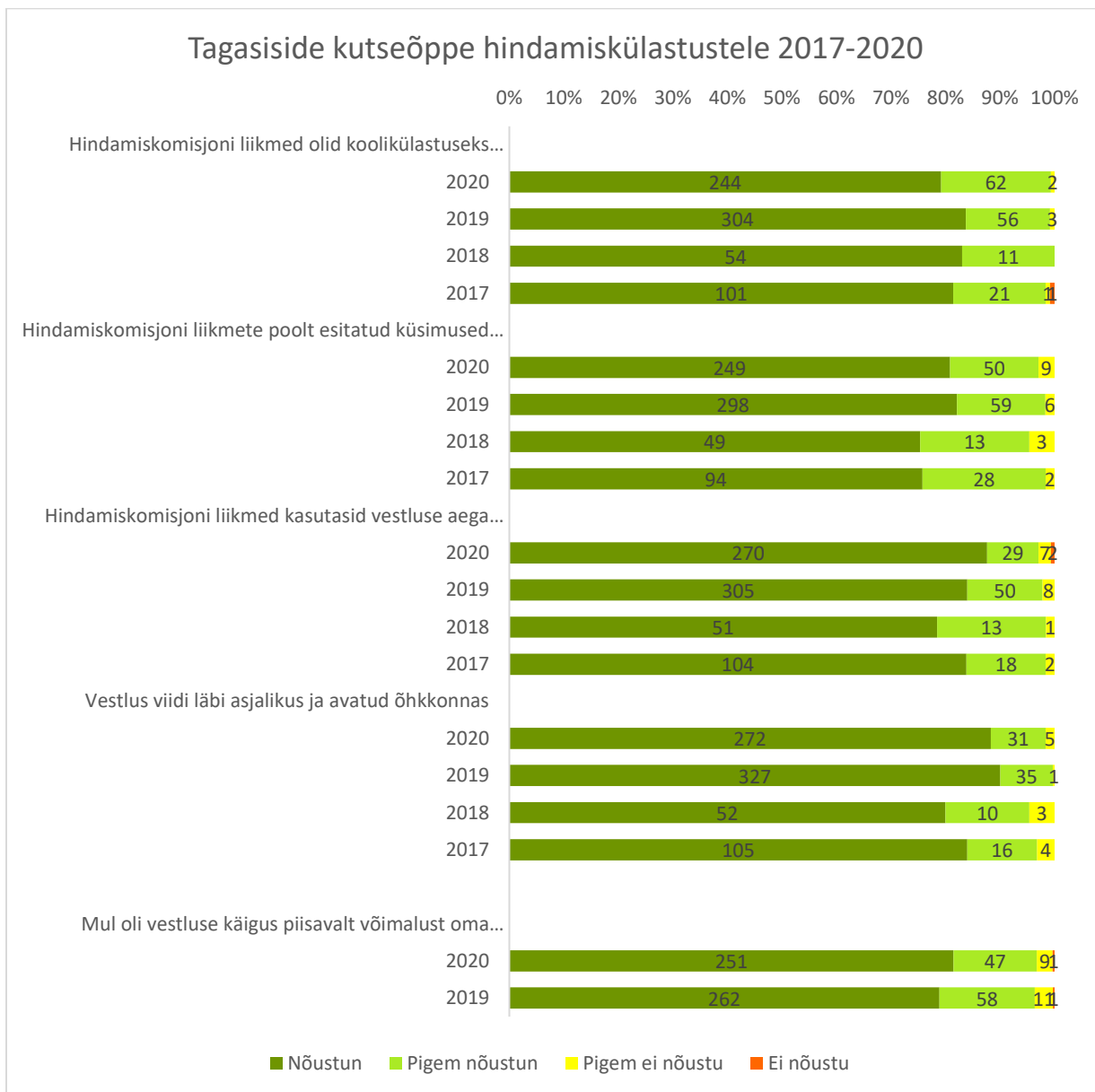

Joonis 6. Ülevaade tagasisidest institutsionaalse akrediteerimise hindamiskülastusele aastatel 2018-2020.

Tagasisideseminaride põhjal võib öelda, et kõrgkoolid on enamasti rahul komisjonide professionaalsuse ja EKKA toega kogu hindamisprotsessis. Konstruktivseid ettepanekuid on tehtud standardite kattuvuse, ekspertide valiku, protsessi pikkuse, soovitude tooni osas. Sellest tulenevalt oleme näiteks ümber struktureerinud ressursside standardi nõuded, selgitame kõrgkoolile enne külastust ekspertide valiku ja nõuete põhimõtteid, hindamisaruande juhistest ja ekspertide koolitustel pöörame tähelepanu aruande kirjutamise põhimõtetele, sh stiilile. Kogu akrediteerimisprotsessi pikkust ei ole õnnestunud oluliselt lühendada. Viimati tehtud muudatustest võib lugeda artiklist „[Kõrgkoolide institutsionaalse akrediteerimise rakendamine, tulemused ja õppetunnid](#)“, mis ilmus välishindamise aastaraamatus 2019-2020.

Ka kutseõppeasutuste hinnangud külastustele on stabiilselt kõrged. Tagasisides toodud kitsaskohad on sisendiks komisjonide koolitustel ja seminaridel, hindamisjuhendite, sh

külastuskavade täiendamisel. Nt plaanida külastustel rohkem aega vestlusteks õppijate ja õpetajatega ning praktilise töö vaatluseks.

Joonis 7. Ülevaade tagasisidest kutseõppe hindamiskülastustele aastatel 2017–2020.

Alates 2020 kevadest on enamik hindamiskülastusi toimunud virtuaalselt, sh praktilise õpikeskkonna vaatlusi ja õppijate praktilist tööd. Koolide tagasiside neile on peamiselt positiivne, küsimusele „*mulle sobis intervjuul osalemine üle veebi*“, vastas nõus/pigem nõus 90%; vastanuid kokku 373. Siiski soovivad koolid ka kohapealseid vestlusi ja vaatlusi, eriti praktilise töö keskkonnas (toetab paremini vahetat diskussiooni).

Täienduskoolituse kvaliteedi hindamisel otsustab komisjon hindamisprotsessi käigus, kas on vaja viia läbi hindamiskülastus või intervjuu, et koguda täiendavat informatsiooni

hindamiseks või on saadud dokumentide põhjal võimalik hindamist läbi viia. 2020 on hinnatud 49 täienduskoolitusasutust, millest 15 puhul on läbi viidud intervjuu/hindamiskülastus. Tagasisidet on hindamiskülastusele andnud 6 vastajat. Tagasiside on olnud valdavalt positiivne. Mõned asutused, mille puhul intervjuud läbi ei viidud, on oma tagasisides märkinud, et oleksid soovinud intervjuud ja külastust, kuid hindamine toimus dokumentide põhjal.

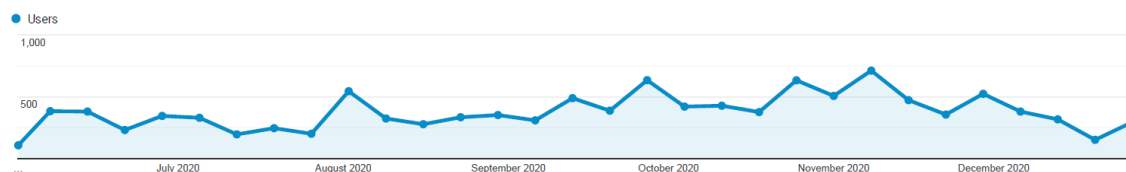
Kriteeriumid 2 ja 3: Tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud

<p>Tugevused</p> <ul style="list-style-type: none"> Juhendid ja hindamisvormid on ekspertide ja õppeasutuste tagasiside põhjal otsustades aja- ja asjakohased ning loovad eelduse aruannete taseme ühtlustamiseks. EKKA nõudlikkus ekspertide valikul, mida kinnitab õppeasutuste rahulolu ekspertide professionaalsusega. Loodud on hästi toimiv struktuur komisjonide eeltöös enne hindamiskülastust. Hindamisotsuste vaidlustamine on vähene . Lisaks parendusvaldkondadele toovad komisjonid EKKA taotlusel välja ka ettepanekud edasisteks arendusteks, mis ei ole õppeasutustele kohustuslikud ning loovad hea pinnase ekspertide ja õppeasutuse vaheliseks dialoogiks. Kutsehariduses peavad koolid eriti väärtuslikuks valdkonna- ja erialaspetsiifilisi arendussoovitusi, mis kajastavad sektori arenguvajadusi. . 	<p>Nõrkused</p> <ul style="list-style-type: none"> EKKA koordinaatorite roll hindamisaruannete tagasisidestamisel on erinevate hindamisliikide puhul erinev. Vajalik on välja töötada selged juhised koordinaatoritele. Täienduskoolituses ei ole veel välja kujunenud kriitilist massi kogunud eksperte, EKKA sekkumise määr on väga kõrge. Täienduskoolituses, kus toimub vastavushindamine, tõlgendavad eksperdid nõudeid sageli rangemalt kui õigusaktis kirjas ning teevad sellega vahel asutusele liiga.
<p>Võimalused</p> <ul style="list-style-type: none"> Arendada välja EKKA võtmeekspertide kogu, kes on väga hästi kursis EKKA standardite ja suunistega ning tagavad esimeest ja sekretäride rollis hindamisaruannete ühtlase professionaalse taseme. Siduda kutseõppeasutuste õppekavarühmade eneseanalüüsid arengukavade iga-aastaste tulemusaruannete ja infosüsteemi TAHVEL andmestikuga. 	<p>Ohud</p> <ul style="list-style-type: none"> Õppeasutuste suur hindamiskoormus kutsehariduses Õppeasutuste eneseanalüüsi aruannete tagasisidestamisel on EKKA koordinaatoril oht sattuda konsultandi rolli. Piir sõltumatu hindaja ja konsultandi vahel on hägune. EKKA töötajate professionaalsus ja pikaajaline kogemus toob aeg-ajalt kaasa ülemäärase sekkumise komisjonide töösse. Õppeasutuste eneseanalüüsi aruannete üha parem kvaliteet loob olukorra, kus komisjonide soovitusel ei kujuta õppeasutuste jaoks lisaväärtust (oht eriti kutsehariduses, kus kasutame kohalikke eksperte)

Kriteerium 4: Info EKKA tegevuste kohta on asjakohane, operatiivne ja sihtrühmapärane.

Mõõdikud: EKKA kodulehe ja andmebaaside külastatavus; erinevatele sihtrühmadele suunatud hindamistulemuste ülevaadete või esitluste arv (2 ülevaadet/esitlust aasta kohta); meediakajastuste arv; edasiõppijate informeerimine kõrg- ja kutsehariduse kvaliteedist.

2020. aastal kevadel valmis [EKKA kommunikatsioonistrateegia](#), mis toetab eesmärki, et EKKA tegevused on asjakohased, operatiivsed ja sihtrühmapärased. Üks olulisimaid kavandatud tegevusi oli perioodil 2017–2020 kodulehe ja andmebaaside arendus. 2020. aasta maikuu valmiski EKKA uus koduleht. Andmed uue kodulehe külastatavuse kohta on toodud joonistel 6.

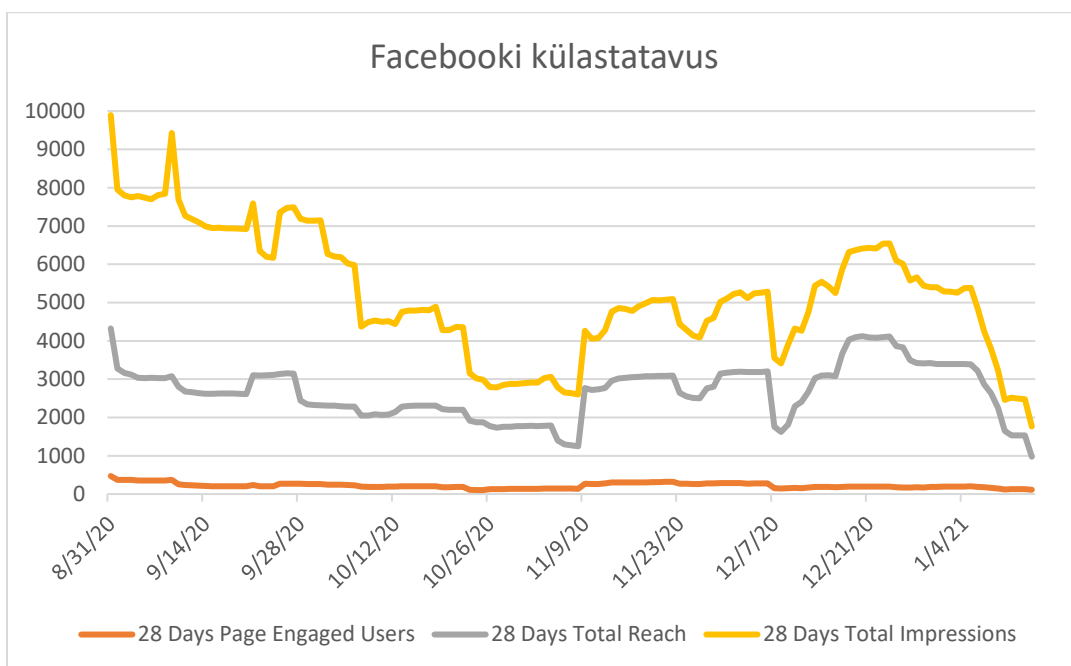
Joonis 8. Kodulehe külastatavus ajavahemikus juuni 2020 kuni jaanuar 2021.

Seitsme kuu jooksul külastas kodulehte üle 9400 inimese, kes vaatasid kodulehte rohkem kui 33700 korral. Keskmiselt oli igal kuul EKKA kodulehel üle 1300 unikaalse kasutaja. Enim külastatud rubriigid kodulehel on [Uudised](#), kõrghariduse valdkonna hindamisotsused ja -aruanded ([Institutsionaalse akrediteerimise hindamisotsused ja aruanded](#) ja [Õppekavagrupi kvaliteedi hindamise otsused ja aruanded esimeses ja teises astmes](#)) ning kutsehariduse valdkonna hindamisotsused ja -aruanded ([Kutseõppe õppekavarühma esma- ja kordushindamise otsused ja aruanded](#) ja [Kutseõppe kvaliteedi hindamise otsused ja aruanded](#)). Uudised on peamine rubriik, kust kodulehe külastaja saab uusimat ja olulisimat teavet selle kohta, mis EKKA-s toimub – seal leidub infot nii erinevate konkursside, kandideerimiste ja koolituste kohta, aga ka EKKA hindamisnõukogude tegevuse, õppeasutuste hindamise ja välisprojektide kohta. Nii kõrg- kui ka kutsehariduse valdkonna hindamisotsuste ja -aruannete leheküljed on peamised kohad, kust kodulehele külastajad saavad infot EKKA ühe põhitegevuse (kvaliteedi hindamine õppeasutustes) tulemustest.

Kodulehe kõrval on oluliseks info edastamise kanaliks ka [Facebook](#), mis läbis uuenduskuuri 2020. sügisel. Joonisel 7 on kujutatud külastatavuse statistika. *Engaged users* näitab kasutajaid, kes on mõnele postituses jagatud lingile klikkinud või postitusi meeldivaks märkinud / neid jaganud. Keskmiselt jääb see näitaja paarisaja kasutajani igal kuul. *Total reach* näitab seda, mitu kasutajat on EKKA postitusi näinud. Igakuiselt jõuab EKKA sotsiaalmeediasisu mitmetuhande inimeseni. *Total impressions* näitab, mitu korda on EKKA sisu Facebookis kokku kuvatud. Külastatavus on viimastel kuudel on võrdlemisi stabiilne,

tehes üksikuid hüppeid mõne eriti haarava postituse või informatsiooni levides (näiteks 2020. aasta septembri alguses pakkus palju huvi EKKA tegevus uue Haridus- ja Noorteameti koosseisus).

Sisu Facebooki kanalil erineb mõnevõrra sellest sisust, mis on kodulehel. Igal juhul jagatakse Facebooki lehel kõiki uudiseid, mis EKKA kodulehel avaldatud (tuues niimoodi külastajaid ka EKKA kodulehele). Samas avaldatakse Facebooki lehel ka väikeseid infokilde, pilte jm, mis kodulehel uudisväärtust ei ole, ent sotsiaalmeedias toimivad publiku haaramiseks hästi (näiteks: foto kutsehariduse hindamiskoostöökogu istungist; foto kõrgkooli institutsionaalse akrediteerimise hindamiskülastuselt jne). Sellised postitused toovad EKKA auditooriumile lähemale, näidates vahetult EKKA töö igapäeva ja inimesi (seda kinnitab ka jagamiste/meeldimiste arv ja postituste *reach*).

Joonis 9. Facebooki külastatavuse statistika ajavahemikus september 2020 kuni jaanuar 2021.

Hindamistulemuste kokkuvõtted, analüüsid, uuringud

Kõrg- ja kutsehariduse hindamistulemuste [analüüsid](#) ilmuvad igal aastal HTM välishindamise aastaraamatus. Lisaks on koostatud mahukamad [kokkuvõtted](#), näiteks „Kokkuvõte kutseõppe õppekavarühmade akrediteerimisest aastatel 2011–2018“. Sisendina OSKA uuringutele on kokku pandud [valdkondlikud kokkuvõtted](#). Kord aastas viib EKKA läbi ka temaatilise analüüsi, näiteks 2019 piloteeris EKKA temaatilist hindamist teemal „[Välisüliõpilaste õppimine ja õpetamine Eesti kõrgkoolides](#)“ (2019), 2020 viis läbi lühiuuringu „[Kõrgkoolide toimetulek sunnitud kaugõppega perioodil märts–juuni 2020](#)“ ning tutvustas selle tulemusi seminaril.

Kokkuvõtteid ja analüüse tutvustatakse hindamisnõukogudele, ekspertide ja õppeasutuste koolitustel. Analüüse on tutvustatud ka rahvusvahelistel seminaridel (nt ENQA, EQAF, EQAVET, INQAAHE, CEENQA aastakoosolekud, Balti ja Põhjamaade Kvaliteediagentuuride aastakoosolekud).

Täienduskoolituse kvaliteedi hindamise süsteemi väljatöötamiseks viis EKKA läbi uuringu "[Täienduskoolituse kvaliteet – vastutus, kitsaskohad, võimalused](#)", mille raames piloteeriti veebilehtede ja õppekavade hindamist. Uuring kajastab mh ka piloothindamiste tulemusi. Uuringu ja hindamiste tulemuste põhjal tegi EKKA HTM-le [ettepanekud täienduskoolituse kvaliteedi edendamiseks](#). Ettepanekud arutati EKKA täienduskoolituse nõukojas ja Täiskasvanuhariduse nõukogus.

2019-2020 koostas EKKA Haridusstrateegia 2021-2035 väärtuste ja vastutuse ekspertrühma töömaterjalidena ülevaated [Täienduskoolitus: praegune olukord ja väljakutsed](#), [Kõrgharidus: praegune olukord ja väljakutsed](#), [Kutseharidus: praegune olukord ja väljakutsed](#).

2020. aastal oli EKKA-l 16 meediakajastust, 2019. aastal 17 meediakajastust. Täieliku loetelu leiab [siit](#).

Edasiõppijate informeerimine

Olulisel kohal informeerimises on EKKA veebileht, kus on leitavad nii hindamisaruanded kui hindamisotsused. Seda olulisust kinnitab EKKA kodulehe külastatavuse statistika, mis näitab, et hindamisotsused ja -aruanded on ühed enim huvipakkuvaid rubriike kodulehel (vt eespool). Samuti on hõlpsasti tuvastatav info õppeõiguse olemasolu kohta.

Infokanaliks on ka kõrghariduse hindamisnõukogu EÜL poolne liige.

2020. aasta lõpus astus EKKA järgmise sammu õppijate informeerimises: EKKA panustab [Haridusportaali](#) edasiarendusse. Haridusportaali eesmärk on koondada ühte kohta õppimisega seonduv info nii kutsehariduses, kõrghariduses kui ka täienduskoolituses. 2021. aasta jooksul jõuavad portaali nii EKKA hindamistulemused kui ka kvaliteediteemalised ülevaated – seda õppijatele mõistetaval kujul. Juba täna kasutavad Haridusportaali töötukassa karjäärinõustajad, kes saavad edaspidi aidata EKKA hindamistulemusi senisest suuremale auditooriumile levitada.

Edasiõppijate informeerimine toimub ka läbi tudengite kvaliteedivõrgustiku ürituste, kus on läinud aastatel arutatud teemasid nagu näiteks konstruktiivse tagasiside andmine ja kvaliteedi hindamise protsessides osalemine. Kvaliteeti ning selle olulisust õppijale on arutatud ka EÜLi korraldatud üritustel (nt 29.11.2019 EÜLi üldkoosolek).

Edasiõppijate informeerimisel on oluline osa ka Facebookil, mis võimaldab kiiresti ja mugavalt jõuda väga suure sihtrühmani ning EKKA pressiteadetel institutsionaalse akrediteerimise tulemustest, mis jõuavad lisaks EKKA kodulehele ja sotsiaalmeediale ka kõrgkoolide kodulehtedele ja meediaväljaannetesse.

Kriteerium 4: Tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud

<p>Tugevused</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ainulaadne kompetentsikeskus Eestis hariduse kvaliteedi teemadel • Rahvusvaheline vaade/mõõde • Pidevad välishindamisid toodavad „uut materjali“ • Aktiivne osalemine rahvusvaheliste võrgustike töös • Väga hea koostöö Tööandjate Keskliidu ja mitmete erialaorganisatsioonidega • Kõrghariduse õppekavade andmebaas hinnatud kasutajate poolt (sh Rajaleidja) • Ümarlauad, milles osalevad kõik huvirühmad 	<p>Nõrkused</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meediasuhtlus on juhuslik • Kutseõppijate suunal ei ole tegevusi kavandatud • Koostöö koolilõpetajate ning teiste võimalikke õppijate suunal ei ole proaktiivne • Hindamistulemuste kommunikatsioon tööandjate suunal ei ole süsteemne ja sihtrühmapärane • Sotsiaalmeedia võimalusi ei ole piisavalt ära kasutanud • Hariduse (nii kõrg- ja kutsehariduse kui täienduskoolituse) kvaliteedi teema ei ole avalikkuse jaoks teadvustatud – „kasusaaja kvaliteediteadlikkuse“ suunal tegevused kesised (v.a tudengite kvaliteedivõrgustik)
<p>Võimalused</p> <ul style="list-style-type: none"> • Olla arvamusiider/kõneisik hariduse (kvaliteedi) teemadel (<i>võimalikud teemad: töömaailma ja hariduses pakutava vastuolu; õppekava ei rahulda tööturu vajadusi, kuidas sellist ettevalmistust pakkuda?</i>) • Huvi tekitamine ja pealtnäha keeruliste teemade lihtsaks ja arusaadavaks tegemine • Oma teadmiste „esitamine“ avalikkuses, selleks aja leidmine, kiiresti reageerimise võimekus avalikkuses üles kerkivatele teemadele 	<p>Ohud</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ütleme välja seda, mida kuulda ja muuta ei taheta (õppekavade vähendamine/sulgumine, dubleerimise vähendamine, negatiivsed akrediteerimisotsused jms) • Teravate probleemide (sihipärane) avalikustamine õõnestab koostööd hinnatavate õppeasutustega; tihti võivad need probleemid minna ka vastuollu hariduspoliitikaga (nt tööandjate arvamused) • Meie teemad kallutatakse negatiivseks • Hariduse kvaliteedi teemad on avalikkuse jaoks „igavad“ ja raskesti mõistetavad. Raske jõuda n-ö laiemate sihtgruppideni

Kriteerium 5: Tööandjad on informeeritud kõrg- ja kutsehariduse kvaliteedihindamise tulemustest.

Mõõdik: nõukogudesse, hindamiskomisjonidesse ja arendustöörühmadesse kaasatud tööandjate arv; hindamisvaldkonnas tegutsevate tööandjate teavitamiseks ja kaasamiseks rakendatud süsteemne lähenemisviis.

Tööandjate all peame vahearuanne kontekstis silmas nii ettevõtjaid, avaliku sektori organisatsioone, tööandjate esindusorganisatsioone kui eriala- ja kutseliite. Tööandja kategooriasse paigutuvad kõik isikud, kes ei tööta haridusasutustes.

Kutsehariduse kvaliteedi hindamisel on tööandjate osakaal hindamiskomisjonides olnud läbi aastate 50% ümber. Kõrghariduses on see 2020. aastal vähenenud. Põhjuseks see, et alates 2019. aastast ei toimu kõrghariduse õppekavagruppide hindamist, kus tööandjate panus oli kõrgem kui institutsionaalsetes akrediteerimistes.

EKKA kutsehariduse hindamisnõukogus (2019-2022) on 13st liikmest 7 erialaliitude esindajad, lisaks Tööandjate Keskliidu ja Eesti Töötukassa esindaja. Nõukogu esimees on Kutsekoja esindaja. EKKA kõrghariduse hindamisnõukogu (2018-2021) 13 liikmest viis on tööandjate esindajad.

	2017	2018	2019	2020
Tööandjate osakaal EKKA kõrghariduse hindamiskomisjonides	19%	15%	22%	13%
Tööandjate osakaal EKKA kutsehariduse hindamiskomisjonides	49%	52%	51%	49%
Tööandjate osakaal EKKA otsustus- ja nõuandvates kogudes	35%	46%	59%	52%

Joonis 10. Tööandjate osakaal EKKA hindamiskomisjonides ja otsustus- ning nõuandvates kogudes (2017-2020).

Kutsehariduses on EKKA koostöö erialaliitude ja -võrgustikega, kutsestandardite töörühmadega tööandjate kaasamiseks komisjonidesse toimiv ja tulemuslik. Erialaliidud saavad seeläbi info kvaliteedihindamise eesmärkidest ja põhimõtetest, tööandjad komisjonides annavad koolidele sisendi sektori vajadustest ja arengutest ning annavad omakorda tagasisidet erialaliidus, -võrgustikus erialase kutseõppe tugevustest, vajadustest ja kitsaskohtadest, et koostöös panustada ajakohase erialaõppe kvaliteeti.

Akrediteerimisaastatel (2017-2018) toimusid erialavõrgustike seminarid, kus koolid, komisjonide liikmed ja SA INNOVE õppekavaarendajad arutasid hindamistulemusi konkreetsetes õppekavarühmas, sj edasisi koostöövõimalusi.

Tööandjatel on olnud oluline roll ka kutseõppe kvaliteedi hindamise [kontseptsiooni](#), põhimõtete ja nõuete väljatöötamisel. Kaasatud olid akrediteerimiskomisjonides osalenud tööandjad IT, mehaanika/metalli- ja teenindusvaldkonnast.

Siiski tuleb tõdeda, et EKKA hindamistegevuste ja otsustuskogudega mitteseotud tööandjate huvi hindamistulemuste vastu on pigem tagasihoidlik. Oleme otsinud formaate, mis sobiksid informatsiooni jagamiseks ning selle põhjal järelduste tegemiseks. Kõrghariduses korraldasime näiteks ümarlaud lennunduse ja õpetajakoolituse õppekavade hindamistulemuste aruteluks, kus viisime kokku sektori tööandjad, erialaliidud, õppeasutused ja eksperdid. Seoses õppekavagruppide hindamise lõpuga kadus võimalus seda tüüpi ümarlaudades korraldamiseks.

Kutsehariduses on tööandjatest hindamiskomisjonide liikmed varmad ise levitama info erialavõrgustikes ja ettevõtetes. Selle kaudu on tulnud meie ekspertide ridadesse hulgaliselt uusi huvilisi. Juba mitmendat aastat järjest ei ole probleeme tööandjate esindajate leidmisega komisjonidesse.

Kriteerium 5: Tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud

<p>Tugevused</p> <ul style="list-style-type: none"> Nii kutse- kui kõrghariduse hindamiskomisjonides on märkimisväärne osakaal tööandjatel, näiteks kutsehariduses on üle 50% hindamiskomisjoni koosseisudest tööandjad. Info liikumine toimib kahepoolselt, sest tööandjad näevad oma soovide otsest mõju koolides ja koolid saavad kiiremini reageerida tööandjate vajadustele. Mõningates valdkondades on toimunud valdkonna tööandjatele ümarlauad hindamistulemuste tutvustamiseks. Osavõtt nendest on olnud rohkearvuline ja tagasiside positiivne. 	<p>Nõrkused</p> <ul style="list-style-type: none"> Puudub süsteemne lähenemine sellele, kuidas tööandjaid hindamise tulemustest teavitada. Suurte ülikoolide institutsionaalsel akrediteerimisel on keeruline leida tööandjate esindajat, kelle profiil kataks suurema osa ülikooli spetsiifikast. EKKA on sageli läinud kergema vastupanu teed ning lülitanud komisjoni väljaspool kõrgharidussektorit tegutseva väliseksperdi, kellel aga jääb vajaka Eesti konteksti ja töömaailma vajaduste tundmisest. Mõned sihtrühmad (nt sotsiaalteadused, äriandus-haldus) on väga laiad ja raske on spetsiifiliste tööandjateni jõuda, sest teema puudutab paljusid.
<p>Võimalused</p> <ul style="list-style-type: none"> Institutsionaalsel akrediteerimisel kaaluda õppekavade valimi hindamisse ka tööandja kaasamist. Igal juhul võiks olla kõrgkooliväline ekspert Eestist, kellel lai vaade Hindamistulemuste aruteludel peaks olema selgem formaat ja kaasama peaks kõiki osapooli (lisaks erialaliitudele ka koolid) Kitsastes valdkondades võiks kutsehariduses olla võimalik hindamiskomisjonidesse kaasata ka väliseksperdi. Via regulatsioonidesse selgelt sisse kohustus ühe osapoolena kaasata (kohalike) tööandjate esindaja. Laiendada ümarlaudade korraldamist (või muus vormis teavitussüritust) rohkematele valdkondadele. 	<p>Ohud</p> <ul style="list-style-type: none"> Kitsaste valdkondade puhul (ballett, metsandus, lennundus, merendus jne) on koolid ja tööandjad väga seotud, raske on leida sõltumatut tööandjat Tööandjaid ei huvita ei infoväljas olemine ega ka protsessi kaasatud olemine, nad ei tunnetata enda seost ega vahetatut mõju oma tegevusele sellest infost.

Kriteerium 6: EKKA osaleb täienduskoolituse kvaliteedi hindamise kontseptsiooni väljatöötamises ning teistes kvaliteedihindamise suunalistes arendustegevustes.

Mõõdik: välise kvaliteedihindamise teemaliste arendustöörühmade arv, millesse EKKA on kaasatud.

2017-2018 töötas EKKA välja **uued kõrg- ja kutsehariduse kvaliteedi hindamise kontseptsioonid**. Mõlema kontseptsiooni koostamisse olid kaasatud kõik olulised

huvirühmad. Samuti osales EKKA kutseõppeasutuse seaduse muutmise eelnõu väljatöötamises ning kõrgharidusseadustiku juhrühma töös.

Nii kutseõppe kvaliteedihindamise kui kõrghariduse kvaliteedihindamise süsteemi uusi kontseptsioone, mis valmisid EKKA eestvedamisel 2018. aastal, arvestati kutseõppeasutuse seaduse muutmisel ning kõrgharidusseaduse väljatöötamisel.

2018. aastal andis HTM EKKA-le ülesande töötada koostöös sidusrühmadega välja **täienduskoolituse kvaliteedihindamise kontseptsioon**. EKKA moodustas selleks töörühma ja EKKA täienduskoolituse nõukoja. Esmane kontseptsioon on välja töötatud ja toimub selle piloteerimine töötukassa koolituskaardi partnerite hulgas. Kvaliteedi hindamise süsteem on osa Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) projektist "Täiskasvanuhariduse edendamine ja õppimisvõimaluste avardamine". Programmis on mitmeid tegevusi: läbi on viidud uuring, töötatakse välja hindamismetoodika, leitakse ja koolitatakse hindamiseksperite ning korraldatakse kvaliteedi hindamist. Lisaks selgitatakse välja koolitusvajadused täienduskoolitusasutustes ning pakutakse igakülgset tuge kvaliteedi hindamisel. Tegevuste periood on 01.09.2018–31.12.2021 ja kogusumma 625 000 eurot.

EKKA töötajad osalevad ka HTM juures tegutsevate kutsehariduse ja kõrghariduse õppekavade liigitamise ja registreerimise komisjonide (nn koodikomisjonide) töös.

Seoses liikumisega Haridus- ja Noorteameti koosseisu on EKKA **kaasatud ka üldhariduse kvaliteedi hindamise teemalistesse** aruteludesse, mis on ajendatud muuhulgas Haridusstrateegia 2021-2035 eesmärkidest ja kavandatud tegevustest.

Kriteerium 6: Tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud

Tugevused <ul style="list-style-type: none">• 2017-18 töötas EKKA koostöös huvipooltega välja uued kvaliteedihindamise kontseptsioonid kutse- ja kõrghariduses ning need andsid sisendi ka kutseõppeasutuse seaduse muudatustesse ning kõrgharidusseadusesse• EKKA juhib täienduskoolituse kvaliteedihindamise kontseptsiooni väljatöötamist koostöös HTM sisuosakonnaga.	Nõrkused <ul style="list-style-type: none">• Täienduskoolituses on kvaliteedihindamise mudeli arendamine läinud planeeritust pikemalt, mistõttu algsetest tähtaegadest ei ole olnud võimalik kinni pidada.
Võimalused <ul style="list-style-type: none">• Täienduskoolituse valdkonnas on kõrged ootused kvaliteedi tagamise süsteemi käivitamise osas• Täiskasvanute koolituse seaduse muudatuste eelnõu väljatöötamiskavatsus loob võimaluse täienduskoolituse kvaliteedi edendamiseks Eestis	Ohud <ul style="list-style-type: none">• TäKSi VTK ei leia poliitilistes ringkondades toetust• Väljapakutud hindamismudel kujuneb loodetust ressursimahukamaks ning heidetakse seetõttu kõrvale.

II EKKA tegevus on tõhus ja mõjus

Kriteerium 7: Välise kvaliteedihindamise kavandamine ja läbiviimine on paindlik ja sihipärane, lähtub õppeasutuse spetsiifikast ja toimimise kontekstist ning vajadusest saavutada eesmärk optimaalsete ressurssidega.

Mõõdikud: ühitatud hindamiste arv (kõrg- ja kutseharidus koos, institutsiooni ja õppekavade hindamine koos, doktoriõppe ja teaduse evalveerimine seotud), positiivne tagasiside õppeasutustelt.

Erinevate hindamisliikide ühitamine

2019. aastal kasutusele võetud uus institutsionaalse akrediteerimise mudel ühitab institutsiooni ja valitud õppekavade hindamise, mis omakorda kompenseerib õppekavagruppide kvaliteedihindamise lõppemist.

Institutsionaalset akrediteerimist on rakenduskõrgkoolide puhul ühitatud kutseõppe õppekavarühmade hindamisega 4 kõrgkoolis: Sisekaitseakadeemia, Tallinna Tervishoiu Kõrgkool, Tartu Tervishoiu Kõrgkool, Kaitseväe Akadeemia.

2018/19 õppeaastal ühitasime kahes kõrgkoolis (Kõrgem Usuteaduslik Seminar, Eesti Metodisti Kiriku Teoloogiline Seminar) institutsionaalse akrediteerimise usuteaduse õppekavagrupi kvaliteedihindamisega.

2017.a ühitati Eesti Kunstiakadeemia puhul institutsionaalne akrediteerimine kunstide õppekavagrupi kvaliteedihindamisega.

2020/21 õppeaastal ühitatakse Eesti Kunstiakadeemia arhitektuuri ja ehituse õppekavagrupi doktoriõppe kordushindamine teaduse evalveerimisega.

Erinevate hindamiste ühitamine on võimaldanud ressursside kokkuvõidu ning saanud positiivset tagasisidet kõrgkoolidelt.

Kutseõppe õppekavarühmade kvaliteedi hindamisel arvestame hinnatavate õppekavarühmade arvu ning õppekavade spetsiifikat. Enamikel juhtudel on ühitanud sama või ka erineva õppesuuna õppekavarühmad. Koostöös kooliga saab ühitada ühe või mitme õppesuuna õppekavarühmi. Hindamiste ajakava kohandame paindlikult vastavalt koolide vajadustele ja võimalustele.

Täienduskoolitusasutuste väline kvaliteedi hindamine on ressursside optimeerimise eesmärgi jagatud kahte etappi: veebilehtede hindamine ja õppe kvaliteedi hindamine. Õppe kvaliteedi hindamise etappi liiguvad vaid need täienduskoolitusasutused, mis on positiivselt läbinud veebilehtede hindamise. Esimeses etapis hinnatakse formaalsete TäKS nõuete täitmist EKKA töötajate poolt ja teises etapis hinnatakse juba valdkondlike ekspertkomisjonide poolt sisunõuete täitmist (õppekava, õppe läbiviimise kvaliteet). Kvaliteedihindamise eesmärk on edendada täienduskoolituste kvaliteeti ning tagada

täiskasvanute koolituse seaduse täitmist. Hindamiskriteeriumitega hinnataksegi TäKS ja täienduskoolituse standardi nõuete täitmist, mistõttu võib öelda, et hindamine on sihipärane. Hindamiste ühitamist ei ole kaalunud, kuna täienduskoolitusasutuste kvaliteedi hindamise protsess käivitati alles 2019. Hetkel oleme lähtuvalt täienduskoolitusasutuste, hindamiseksperitide ja komisjonide koordinaatorite tagasisidest tulenevalt tõhustanud hindamisprotsessi.

Tagasiside õppeasutustelt

Hindamiste ühitamine on õppeasutuste poolt saanud positiivset tagasisidet. Nt kui kõrgharidus- ja kutseõpe on kõrgkoolis seotud, pole põhjust neid institutsionaalseks akrediteerimiseks eraldada. Integreeritud hindamised võivad ekspertide jaoks tähendada väga kompleksset lähenemist, ja nt esmahindamise ja õppekavagrupi hindamise ühitamine EKAs osutus ekspertidele (kahele paralleelselt tegutsevale ja osalt kattuvale komisjonile) tagasiside põhjal väga keeruliseks.

Täienduskoolitusasutuste tagasisidest hindamisele on selgunud, et 29-st vastajast 20 on nõus ja 8 pigem nõus, et õppekavade ja õppe läbiviimise eksperthinnangud toetasid koolitusasutust TäKS-i nõuete täitmisel.

Kriteerium 7: Tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud

<p>Tugevused</p> <ul style="list-style-type: none"> Olemasolevate võimaluste raames oleme nii palju kui võimalik lähtunud õppeasutuste vajadustest ning erinevaid hindamisi ühitanud. Paindlikkus hindamiste planeerimisel, arvestame õppeasutuste ettepanekute ja soovide spetsiifikaga. Täienduskoolituses osutus 2-etapiline hindamise mudel igati asjakohaseks, võimaldades esimeses, väheseid ressursse nõudvas etapis selekteerida välja need, kes TäKS-i nõudeid ei täida. 	<p>Nõrkused</p> <ul style="list-style-type: none"> Kutseõppeasutused peavad esitama suurel hulgal erinevaid aruandeid (HTM, OSKA, EKKA, erinevad ESF projektid). Kesksete rahuloluküsitluste meetodika ei ole järjepidev ega võimalda välja tuua trende, mistõttu õppeasutused teevad ise paralleelselt küsitlusi EKKA koordinaatorite jaoks on ühishindamised väga ressursimahukad ja nõuavad filigraanset planeerimist. Ekspertide tagasiside ühishindamistele ei ole alati positiivne, kuna töökoormus on suurem ja vastutus hajunud erinevate hindamiste vahel. Eestis on täienduskoolituses keeruline leida kitsama valdkonna eksperte, kellel pole konkreetse koolitusasutusega huvide konflikti
<p>Võimalused</p> <ul style="list-style-type: none"> Planeerida ühishindamiseks rohkem aega ekspertidele. Praegu oleme need surunud tavapärasesse ajaraami. Kontrolliva hindamise ja toetava hindamise kombineerimist oleme püüdnud kutsehariduses vältida, kuid tasub katsetamist. Igas komisjonis tagada kriitiline mass varasema hindamiskogemusega eksperte (täienduskoolituses keeruline) 	<p>Ohud</p> <ul style="list-style-type: none"> Kui panna kaks hindamist kokku või kombineerida õppekavade valimit IA-s, siis ühishindamiste puhul saab üks rohkem tähelepanu ja teine jääb tagaplaanile.

Kriteerium 8: EKKA hindamisaruanded ja analüüsid on aluseks õppeasutuste arendustegevustele kvaliteedi edendamisel.

Mõõdikud: õppeasutuste tagasiside, järeltegevuste raames esitatud tegevuskavade analüüsid, eneseanalüüsiaruanded (kordushindamistel).

Alates 2020. aastast täiendasime kõrgkoolide tagasiside põhjal kõikide hindamisaruannete vorme ning jagasime soovitusel kaheks: “parentusvaldkonnad ja soovitusel”, mis on õppeasutusele täitmiseks kohustuslikud ning “ettepanekud edasisteks arenguteks”, mis on mõeldud ideedeks ja hea praktika näideteks ega ole kohustuslikud. See võimaldab komisjonidel panna kirja ettepanekuid, millest võiks õppeasutustele kasu sündida, kuid mis ei ole ilmingimata seotud konkreetsete nõuetega.

Parendustegevuste ülevaated

Kõikide hindamiste puhul annavad õppeasutused oma eneseanalüüsis sisulise ülevaate eelmiste hindamiste soovitusel tulenevatest parendustegevustest

Nii kutse- kui kõrghariduses palub EKKA õppeasutustel esitada aruanded hindamisotsustes välja toodud puuduste kõrvaldamise ja ettevõetud parendustegevuste kohta. Juhul, kui otsuses oli seatud kõrvaltingimus, esitatakse eraldi aruanne selle täitmise kohta. Kuna suurel enamusel juhtudest saavad kõrvaltingimused esimese korraga täidetud, saab kindlalt järeldada kvaliteedi tõusu.

Kõrgkoolide poolt esitatud tegevuskavad hindamisotsustes toodud muude ettepanekute (peale kõrvaltingimuse) arvestamise kohta on muutunud olulisemalt sisukamaks, mistõttu on vähenenud ka nende juhtumite hulk, kus hindamisnõukogu saadab tegevuskava kõrgkoolile täiendamiseks tagasi. Nõukogud on mitmel juhul tunnustanud süsteemseid parendustegevusi ja muudatuste juhtimist koolis. Parendustegevuste ülevaated näitavad, et hindamisaruanded olid asjatundlikud ja võimaldavad õppeasutustel kavandada konkreetseid parendustegevusi.

Koolid kajastavad komisjonide soovitusel tehtud parendustegevusi ka iga-aastastes arengukava tulemusaruannetes HTMile.

Kõrvaltingimuse täitmise aruanded

Üsna palju oli ka neid hindamisi, kus tulemuseks oli 7 aastat kõrvaltingimusega.

Kõrghariduses oli aastatel 2017-2022 85 hindamistulemusest 22 kõrvaltingimusega.

Kõrvaltingimuse täitmise puhul kõrgkoolid terviklikku eneseanalüüsi aruannet ei esita, vaid lihtsalt ülevaate parendustegevustest. Kuna üksnes 2 juhul jäi kõrvaltingimus täitmata, võib tõdeda, et EKKA hindamisaruanded olid heaks aluseks kõrgkoolidele parendustegevuste kavandamisel.

Kordushindamised

Kordushindamisele esitatud eneseanalüüside tase erineb reeglina märgatavalt eelmise eneseanalüüsi tasemest. Senise kogemuse põhjal ennustab nõrk eneseanalüüs kordushindamisel ka negatiivset hindamistulemust. Näiteks võib tuua Euroakadeemia kordusakrediteerimise, kus kõrgkooli eneseanalüüsi aruanne viibis märgatavalt ning selle kvaliteet oli väga nõrk. Tulemus – kõrgkool ei läbinud institutsionaalset akrediteerimist ning on praeguseks tegevuse lõpetanud.

Õppe läbiviimise õiguse saamiseks viidi 2018-2020 läbi kordushindamisi kokku 4. Neist kahel juhul oli tulemuseks tähtajatu õppe õigus ja kahel juhul taaskord tähtajaline õppeõigus.

Kutsehariduses toimusid aastatel 2016–2018 kordusakrediteerimised nendes õppekavarühmades, kus seni ei olnud 6-aastast akrediteeringut. 2017–2018 viis EKKA läbi kokku 21 akrediteerimist koolide õppekavarühmades, kus seni oli õppe läbiviimise õigus antud kolmeks aastaks ja koolid taotlesid kordusakrediteerimist. Hindamiskomisjonide tähelepanu all oli eelkõige see, mil määral on õppekavarühmas arvestatud eelmise komisjoni ettepanekutega ning mis parendustegevusi on hindamisperioodil rakendatud õppeprotsessi kvaliteedi tagamiseks. Kokku 12 kooli õppekavarühmas leidsid hindajad, et areng on olnud märgatav ja õppekavarühm on väärt täisakrediteeringut kuueks aastaks. 2018. a lõpuks oli 6-aastase akrediteeringu saanud ligi 70% koolide õppekavarühmadest. Koole on liidetud, paljudel juhtudel on koolid otsustanud, et nad ei jätkka õppe pakkumist mõnes, eelkõige 3-aastase akrediteeringuga, õppekavarühmas. Samuti on „Kutseharidusstandardis“ muudetud õppekavarühmade jaotust. Nii oli 2018 aastalõpu seisuga Eestis kokku 246 kutseõppe tasemeõppe õppekavarühma. Neist 237 õppekavarühmal on 6-aastane akrediteering ehk õppe läbiviimise õigus kuueks aastaks. Vt ka „[Kokkuvõte kutseõppe õppekavarühmade akrediteerimisest aastatel 2011–2018](#)“.

2019-2020 on kordushindamises osalenud kokku 9 kooli õppekavarühma, neist kaheksa on saanud kordushindamise tulemusel tähtajatu õppeõiguse. Ühel juhul oli kutsehariduse hindamisnõukogu ettepanek haridus- ja teadusministrile mitte anda koolile õppekavarühmas õppeõigust.

Täienduskoolituse kvaliteedi edendamise toetamist tõendavad nii veebilehtede kui õppe kvaliteedi etappide kordushindamised, kus asutusel on tulnud vastavalt ekspertide soovitusel täiendada informatsiooni veebilehel või muuta õppekava ja tõhustada õppe läbiviimise kvaliteeti.

2019-2020 hindasime 576 täienduskoolitusasutuse veebilehte, millest negatiivse hinnangu said ligi pooled, st 287 täienduskoolitusasutust. Kordushindamise tulemusel selgus, et neist 184 asutust, ehk ca 64% parandas oma veebilehte EKKA soovitude kohaselt ja läbis veebilehe hindamise positiivselt. Seega võib öelda, et veebilehtede hindamine oli üsna tõhus ja toetas paljude täienduskoolitusasutuste veebilehtede kvaliteedi edendamist.

Täienduskoolitusasutuse õppe kvaliteeti hindasime 2020. aastal 49 asutuses. Neist 23 ehk 47% ei läbinud õppe kvaliteedi hindamist positiivselt. Seega tuleb neil asutusel läbida

kordushindamine. Täienduskoolitusasutuse õppe kvaliteedi kordushindamise aruandes tuleb asutusel selgitada, kuidas on ekspertide välja toodud probleemid lahendatud. Kordushindamiste läbiviimine käib, seega ei ole veel statistikat, kuidas on asutused ettepanekuid arvestanud.

Samas tuleb tõdeda, et me ei kogu infot, kuidas on kvaliteeti edendanud need täienduskoolitusasutused, kes on hindamise küll läbinud positiivselt, kuid millele on hindamiskomisjonid teinud samuti ettepanekuid nii soovitude kui arenguvõimaluste näol. Täienduskoolitusasutuste hinnangul sisaldasid eksperthinnangud koolitusasutuse jaoks olulisi parendustegevusi (29-st vastanust 26 andsid „nõus“ ja „pigem nõus“ hinnangud).

Kriteerium 9: EKKA panus õppeasutuste kvaliteedikultuuri edendamisel on märgatav.

Mõõdikud: läbiviidud koolituste/seminaride arv, osalejate (õppeasutuste esindajad, õppijad) arv, kordushindamiste tulemused, õppeasutuste eneseanalüüsiaruannete kvaliteedi analüüsi tulemused.

EKKA tugi eneseanalüüsi aruannete koostamisel

EKKA viib kõrgkoolidele läbi eneseanalüüsi koolitusi aasta enne institutsionaalset akrediteerimist. Aastatel 2018-2020 viis EKKA läbi eneseanalüüsi koolitused 11 kõrgkoolis, milles osales 238 kõrgkooli töötajat ja üliõpilast. Koolituste arv on stabiilne ja sõltub institutsionaalse akrediteerimise ajakavast, kasvanud on koolitusel osalejate arv. Üldiselt võib kõrghariduses täheldada eneseanalüüsi aruannete kvaliteedi tõusu. Põhjuseks on nii see, et kõrgharidusmaastik tervikuna on korrastunud ning alles on jäänud tugevad koolid, kuid samas on mõju avaldanud ka eelnev kogemus ning selgemad eneseanalüüsi aruande koostamise juhendid.

Eneseanalüüsi koolituste kvaliteet on oluline ka piiriüleste hindamiste korral. Aruandlusperioodil on EKKA korraldanud kaks piiriülest institutsionaalset akrediteerimist: Yerevan Haybusak University ja Tajik National University. Esimesel juhul oli EKKA hindamisnõukogu otsuseks akrediteerida kolmeks aastaks kõrvaltingimusega, teisel juhul seisab otsuse vastuvõtmine ees 27.01.2021. Mõlemal juhul viisid EKKA töötajad läbi kohapeal kahepäevased koolitused ülikoolide töötajatele (mõlemal ligi 30 osalejat) eneseanalüüsi läbiviimise ja aruande koostamise teemal. Yerevan Haybusak University esitas 2020 aasta lõpus aruande kõrvaltingimuse täitmise kohta, millest nähtub selgelt ülikooli parem arusaam kvaliteedikultuurist. Kõrvaltingimuse täitmist hindavad hetkel hindamiskomisjoni liikmed ja otsus võetakse vastu 2021 kevadel. Tajik National University puhul on olukord keerulisem, kuid seda olulisem võib olla meie koolituste ja hindamise mõju.

Kutsehariduses on EKKA kord aastas läbi viinud teabepäevi järgmisel aastal hindamisel osalevatele koolimeeskondadele ning korra poolaastas praktilisi seminare hindamisele tulevate kooli õppekavarühmade toetamiseks. Seoses üleminekuga kutseõppe akrediteerimistelt kvaliteedihindamistele, toimus aastatel 2018 ja 2019 rohkem teabepäevi ja ka osalejate arv tõusis. Aastatel 2017-2019 viis EKKA läbi 10 teabepäeva, kus oli 191 osalejat. Aastatel 2017-2019 toimus 6 praktilist seminari, kokku osales 101 kooli meeskondade liiget. Seminaride ja osavõtjate arv sõltub hindamiste hulgast poolaastas. 2020 ühitasime teabepäeva ja seminari ning viisime praktilise suunitlusega seminarid läbi põhiliselt e-keskkonnas. Selles formaadis seminare toimus 2020 aastal 12, osalejaid 163. EKKA pakub koolidele võimalust saada tagasisidet valmimisjärgus eneseanalüüsi aruandele, mida paljud koolid kasutavad. 2017-2019 oli see võimalus praktilisel seminaril, 2020 on võimalik saada tagasisidet kirjalikult.

Täienduskoolituses oleme läbi viinud kaks infoseminari täienduskoolitusasutustele. 2019 viisime läbi lävendipõhise hindamise ja TäKSi teabepäeva, kus osales ca 100 osalejat kohapeal ja 50 osalejat online vahendusel. Infopäeva salvestati ja see on järelevaadatav Youtube keskkonnas, kus seda on tänaseks vaadatud üle 120 korra.

2020 viisime läbi täienduskoolituse kvaliteedi hindamise seminari, kus osales 100 osalejat. Seminari salvestasime ja see on järele vaadatav Youtube keskkonnas, kus seda on vaadatud üle 220 korra.

Täienduskoolitusasutuste kvaliteedikultuuri edendamisse on EKKA panustanud läbi hindamiste. Tänapäevaks on koostatud ligi 850 veebilehe hinnangut ja üle 50 õppe kvaliteedi hinnangu.

Lisaks on EKKA osalenud kutseõppeasutuste arendusjuhtide koostöövõrgustiku seminaridel ja korraldanud Eestis väliskogemuse seminare (nt „*Methodological Support To Institutional Quality Improvement*“ 6.-7.06.2018, 30 osalejat, mille viis läbi kutsehariduse kvaliteedihindamise ekspert Katalin Molnár-Stadler). EKKA on regulaarselt kaasanud kutseõppeasutuste esindajaid EQAVET kogemusseminaridel töötubades ja/või ettekannetega.

EKKA osaleb projekti “Praktikaprotsessi tunnustamine kutse- ja kõrghariduses” tegevustes.

Õppeasutuste tagasiside

Koolituste vajalikkus ja kasu ilmneb nii väliseksperptide, potentsiaalsete Eesti ekspertide kui eneseanalüüsi koolituste tagasisidest. Kõrgkoolide institutsionaalse akrediteerimise eneseanalüüsi koolituste tagasiside on olnud läbi aastate stabiilselt väga hea. Mõned muudatused, mida oleme tagasisidest tulenevalt sisse viinud õppeasutuste eneseanalüüsi koolitustes:

- koolituse praktilisem suunitlus (rohkem aega grupitöödele ja kogemuse vahetusele) (ekspertide koolitused)
- standardi ja õppekava hindamisvaldkondade omavahelise seose loomine grupitöödes (eneseanalüüsi koolitused)

- rohkem parima praktika jagamist (eneseanalüüsi koolitused, ekspertide koolitused)
- rohkem problemaatilisemate/keerukamate standardite käsitlemist (eneseanalüüsi koolitused)

Veebikoolitustel, mis toimusid 2020. aastal, sai veidi madalama hinnangu osalejate kaasatus, mis on veebikoolituste puhul mõneti paratamatu. Samas otsustasime edaspidi veebikoolituste jätkudes teha koolituse kahel päeval, jättes nende vahele piisavalt aega rühmatöö tegemiseks.

Tagasiside nii ekspertide kui ka kutseõppeasutuste koolitustele on olnud väga positiivne. Kõrgelt hinnatakse koolituste praktilist suunitlust ja osalejate kaasatust. Ekspertide koolitustel võttis EKKA arvesse koolide tagasisidet hindamisele, sh hindamiskülastusele. EKKA pööras kriitilistele kohtadele tähelepanu komisjonide seminaridel ning toetas arutelude ja heade näidete toel külastuste tõhusamat kavandamist:

- paremini ette valmistatud sisulised vestlused;
- täpsemalt määratletud fookusgrupid;
- rohkem praktilise töö vaatlusi;
- pingevaba õhkkonna loomine vestlustel.

Praktilised seminarid on vajalikud jätkuvalt, rohkem toetust vajavad koolid, kus on uus valdkonnajuht/ÕKR meeskond, arendusjuht, või puudub eestvedav arendusjuht. „Oma välishindaja“ (hindamiskomisjonis osaleja) kaasamine kooli teiste ÕKRide eneseanalüüsi koostamisse on pigem vähene.

EKKA poolt läbi viidud seminarid ja konverentsid:

Perioodil 2017- 2020 on EKKA läbi viinud ühe suure rahvusvahelise konverentsi (ENQA Members' Forum 2019), kaks kohalikku suurüritust (kõrghariduse kevadkonverents 2018 ning välisüliõpilaste õppimisele ja õpetamisele pühendatud uuringu aruteluseminar 2019) ning 12 temaatilist seminari. Kevadkonverentsi „Muudatuste tuuled“ eesmärk oli informeerida kõrgkoolide esindajaid ja teisi olulisi osapooli Eesti kõrghariduse tugevustest ja kitsaskohtadest seniste välishindamiste tulemuste põhjal ning arutleda üheskoos teemadel, mis on kesksel kohal uuel hindamisperioodil. Soojenduseks arutlesime selle üle, mida tulevik toob ja kuidas see mõjutab/peaks mõjutama kõrgharidust ning ühes sellega ka kvaliteedihindamist. Välisüliõpilaste õppimise ja õpetamise teemalise uuringu terviktekst ja kokkuvõte on kättesaadav siit: [Hindamisaruande terviktekst](#). [Hindamisaruande lühikokkuvõte](#). [Inglisekeelne lühikokkuvõte](#).

2020. aastal kaardistas EKKA kõrgkoolide toimetulekut sunnitud kaugõppega ning tutvustas selle tulemusi veebiseminaril. Uuringu terviktekst on kättesaadav siit: [Kõrgkoolide toimetulek sunnitud kaugõppega perioodil märts–juuni 2020. Kokkuvõte](#).

Koostöös EPAL võrgustikuga kujunes 2019. aastal toimunud koolitajate mittekonverentsil täienduskoolituse kvaliteedi teema üheks peamiseks aruteluteemaks.

Kriteeriumid 8 ja 9: Tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud

<p>Tugevused</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hindamised toetavad kvaliteedikultuuri arengut – kordushindamiste tulemused ja kõrvaltingimuste täitmiste tulemused, eneseanalüüsi aruanded on kvaliteetsemad, hindamise tulemused, ekspertide koolitused, tudengite koolitused, õppeasutuste koolitused – kõik panustavad kvaliteedikultuuri tegevustesse andes tagasisidet tehtule ja toetavaid suuniseid arenguks. • Kuna kõigil hindamistel esitavad õppeasutused aasta peale hindamist aruande ettevõetud parendustegevuste kohta, siis neist nähtub, et EKKA hindamistes väljatoodud ettepanekud on katalüsaatoriks õppeasutuse parendustegevuste kavandamisel ja läbiviimisel. • Hindamisaruanded on õppeasutuse juhtidele juhtimistöriistaks. Nii mõnigi õppeasutuse juht on väitnud, et tänu EKKA ettepanekutele on neil võimalik teatud arendustegevusi asutuses läbi viia, mis muidu oleks üsna keeruline. • Kvaliteedikultuuri edendamine piiriüleselt läbi projektide ja hindamiste. 	<p>Nõrkused</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hindamisaruannete kvaliteet on kõikum. • EKKA töötajate ülekoormus tingib selle, et koordinaatorid ei jõua komisjone piisavalt sisulises plaanis toetada, aega süvenemiseks napib. • Õppeasutustes on eneseanalüüsi koostajate ring väga väike (puudutab eelkõige kutseharidust). • Kõrghariduse institutsionaalsel akrediteerimisel on eneseanalüüsi koostajate ring laiem, kuid see toob mõnikord kaasa aruande sisemise ebahütluse.
<p>Võimalused</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laialdasem koostöö teiste maade kvaliteediagentuuridega ja tööandjate esindajatega, kuratooriumi ja nõukogude liikmetega, võrgustikega uute ekspertide leidmiseks. • Luua Harnos nõustamisüksus, kust õppeasutused saaksid tuge kvaliteedijuhtimise ja sisehindamise teemadel (EKKA ei saa astuda nõustaja kingadesse). Täienduskoolituse valdkonnas on vajalik pakkuda tuge õppekavade väljatöötamises ja arendamises Samas oleksid hästi kursis EKKA nõuetega. • Koolitused tõhusamaks, ekspertide oskuste kasvatamise panustamine enam, just enne hindamist. 	<p>Ohud</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kvalifitseeritud hindamiskspertide nappus ja osade ekspertide ülekasutamine (oskusteave ei uuene). • Täienduskoolitus – palju asutusi, mistõttu hindamisprotsessi hoomatavus ja ohjamine on keeruline. • Koolides on kvaliteedijuhtimise üldine teadlikkus madal, muutused on pikaajalised. Kutseõppeasutustes nn „kvaliteedikaadri“ voolavus, mis ohustab järjepidevust. • IA on akrediteerimine ja halva tulemuse kartuses ei pruugi õppeasutused olla ausad oma eneseanalüüsis, sama on ka täienduskoolituse puhul ja kutsehariduse kvaliteedihindamisel.

Kriteerium 10: Suurenenud on õppijate teadlikkus õppe kvaliteedile esitatavatest nõuetest ning kujunenud arusaam õppija rollist õppe kvaliteedi tagamisel.

Mõõdikud: EKKA koolituse läbinud Eesti õppijate arv; hindamistes osalenud õppijate (sh kutseõppijate) arv; koostöös EÜLiga ellu viidava kvaliteediteadlikkuse projekti raames läbi viidud ürituste arv ning tagasiside tulemused.

EKKA hindamiskspertide koolituse läbinud õppijad

Aastatel 2017-2020 on EKKA hindamiskomisjonide töös osalenud (ja seega ka vastava koolituse läbinud) kokku 65 üliõpilast, neist 36 Eestist ja 29 välisriikidest. Lisaks on 15 Eesti üliõpilast osalenud potentsiaalsete ekspertide koolitustel 2017 ja 2019.

Kutseõppe kvaliteedi hindamisel ei ole EKKA seni õppijaid kaasanud. Küll on mitmed hindajad äsja lõpetanud või õpivad mõnes kutse- või kõrgkoolis, nii esma- kui jätkuõppes või tööandjad kvalifikatsiooni tõstmiseks.

Täienduskoolituse hindamisel on „õppijad“ sisuliselt kõik, kes selles protsessis osalevad, ehk siis kõik esindavad muuhulgas ka (täiend)õppija vaadet. Ekspertide koolitustes on 2019-2020 osalenud 75 eksperti.

Tudengite kvaliteedivõrgustik

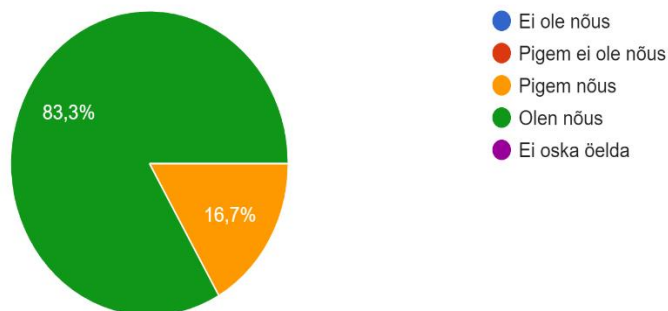
Vahemikus 2018-2020 on läbi viidud neli tudengite kvaliteedivõrgustiku üritust (5. juuli 2018, 8. mai 2019, 1. veebruar 2020, 14. oktoober 2020). Vaata ka EKKA Facebooki lehekülge: <https://www.facebook.com/kvaliteediagentuur>. Arutelu teemadeks on olnud konstruktiivse tagasiside andmine, kvaliteedi teemade tõstatamine tudengite poolt kõrgkoolis ja tudengiekspertid EKKA hindamiskomisjonides.

Üritusel osalejate tagasiside on olnud kõrge, enamus on tundnud, et nad on olnud üritusel piisavalt kaasatud ning teemad on osalejate jaoks olnud olulised. Vaatamata sellele, et eriolukorra tõttu toimus viimane tudengite kvaliteedivõrgustiku üritus veebi vahendusel, oli ka see üritus edukas ning tagasiside väga positiivne: kõik tagasisideküsitlusele vastanud (12) leidsid, et nad olid kas väga või üsna kaasatud. Samuti hindas suurem osa neist, et

üritus andis häid ideid edaspidiseks (joonis 11).

Sain ürituselt kaasa mõne mõttetera, mida saan oma edaspidises töös kasutada

12 vastust

Joonis 11. Rahulolu tudengite kvaliteedivõrgustiku üritusega veebis.

Kutseharidus on EKKA pakkunud kutseõppijatele erinevaid võimalusi osalemiseks rahvusvahelistel üritustel. Näiteks osales Tallinna Polütehnikumi IT noorempetsialisti eriala õppija EQAVET 2019 Forumil Helsingis. EQAVET Hollandi NRP tegi uuringu õppijate kaasamisest, sh Tartu Kunstikooli näitel. Igas hindamises on õppijad peamine vestluste sihtgrupp, seeläbi areneb ka nende teadlikkus/teavitus kvaliteedihindamisest. Kutsehariduse hindamiskomisjonis on alates 2019 ka õppijate esindaja.

Kriteerium 10: Tugevused, nõrkused, võimaluse ja ohud

<p>Tugevused</p> <ul style="list-style-type: none"> Kõrghariduses osalevad õppijad hindamiskomisjonides, eneseanalüüsi- ja ekspertide koolitustel ning nende arv kasvab. Koostöö EÜLiga on väga hea. Tudengite kvaliteedivõrgustikus on kujunenud välja motiveeritud tuumik, kes soovivad kõrghariduse kvaliteedi edendamisse panustada. Kutsehariduse hindamiskomisjonis on esindatud ka õppija. 	<p>Nõrkused</p> <ul style="list-style-type: none"> Üliõpilaste panus hindamiskomisjonis varieerub. Tudengid ei oska rakendada seda kogemust ja teadmisi, mida nad komisjonis osalemisel saavad. Tudengite kvaliteedivõrgustiku üritused ei toimu piisava sagedusega ning osalejate arv on väike. Kvaliteedivõrgustikus osalevad üliõpilased ei oska omandatud teadmisi ja oskusi oma kõrgkooli kontekstis rakendada.
<p>Võimalused</p> <ul style="list-style-type: none"> Kutseõppurite kaasamine kvaliteedivõrgustikku, nt kooli nõukogu liikmed-õppijad. Panna koostöös EÜLiga paika tudengite kvaliteedivõrgustiku kontseptsioon ja lähiaastate ürituste plaan ning kooskõlastada see kõrgkoolidega. 	<p>Ohud</p> <ul style="list-style-type: none"> Kvaliteedivõrgustikul ei pruugi olla tegelikku mõju laiema ringi üliõpilaste kvaliteediteadlikkuse tõusule, kuna arutelude tulemused ei jõua võrgustikust kõrgkoolidesse.

Kriteerium 11: Välise kvaliteedikindlustusega seonduvad muudatused kõrgharidusseadustikus ja kutseharidusseadustikus, mis võimaldavad enam arvestada õppeasutuste spetsiifikat ja eesmärke ning toetada kvaliteedikultuuri arengut.

Mõõdik: EKKA ettepanekud ja nende arvestamine.

Kõrghariduses on suureks muudatuseks uue kvaliteedihindamise mudeli rakendamine alates 2019. aastast. Kõrgharidusseaduse ettevalmistamisel osalesid aktiivselt ka EKKA esindajad ning meie ettepanekud on ellu rakendatud:

- Käivitunud on uues institutsionaalse akrediteerimise mudel, kus senise nelja hindamisvaldkonna asemel on 12 standardit ning lisaks hinnatakse kõrgkooli suurust arvestades valimipõhiselt kuni 10 õppekava. Õppekavagruppide kvaliteedihindamisi enam ei toimu (va seal, kus maksimaalset tulemust ei saadud). See arvestab ka kõrgkoolide huvi erinevate hindamiste koormust vähendada. Laialdasem institutsionaalne akrediteerimine on ka paremaks sisendiks kõrgkoolidele nende arengu (sh arengukavade) planeerimisel.
- Doktoriõppe ja ülikoolide spetsiifikat arvestades viisime aastatel 2017-2018 läbi eraldi doktoriõppe õppekavagruppide kvaliteedihindamised.
- Seoses uue kõrgharidusseadusega uuendasime ka õppeõiguse taotlemiseks läbiviidavate esma- ja kordushindamiste nõudeid, mis on nüüd meie hinnangul oluliselt täpsemad ja selgemad.
- EKKA kõrghariduse hindamiskomitee on koostanud hindamisaruannetest tulenevad ettepanekud doktoriõppe osas, mida arvestatakse osaliselt ka kavandatavas doktoriõppe reformis.

Kutsehariduses tegi EKKA 2018. aastal kvaliteedihindamise süsteemi muutmise ettepanekud kutseõppeasutuse seadusemuudatuste ja rakendusaktide tööühma koosolekul, sh Riigikogu kultuurikomisjoni vastavas arutelus. EKKA ettepanekutega arvestati kvaliteedihindamise ning esma- ja kordushindamiste põhimõtete määratlemisel kutseõppeasutuse seaduses.

Täienduskoolituse kvaliteedihindamise süsteemi piloteerimise ja läbiviidud uuringu tulemusel on EKKA teinud ettepanekud täienduskoolitusmaastiku korrastamiseks HTM-le. Ettepanekuid on ka tutvustatud Täiskasvanuhariduse nõukogus. Tänapäevaks on algatatud TäKS VTK, mis mitmeti on EKKA tegevuste töö tulemus. Kas ja kui palju konkreetset meie ettepanekuid arvesse võetakse, selgub tulevikus. Erinevate vajaduste ja spetsiifivate teadvustamiseks ja arvesse võtmiseks oleme läbi viinud uuringu ja sellesse on panustanud ka EKKA täienduskoolituse nõukoda soovitude näol. Enne HTM-le ettepanekute tegemist kooskõlastasime need EKKA täienduskoolituse nõukojas.

Kõrgharidusstandardi Lisa 1 ülevaatamine on algatatud HTM poolt EKKA initsiatiivil. Põhjuseks mitmete hindamiskomisjonide märkused, et kõrghariduse õppekavades ei ole piisavat tähelepanu pööratud nn tulevikuoskustele ning õpiväljundid on kirjeldatud põhiosas madalal kognitiivsel tasemel.

EKKA töötajad osalesid ka Haridusstrateegia 2035 ekspertrühmades, kus täienduskoolituse kvaliteedi küsimused ja kvaliteedi edendamine said strateegia üheks teemaks. Varasemalt ei ole olnud täienduskoolituse kvaliteet haridusstrateegia tasandil nii selgelt välja toodud. 2020. aastal valmistas HTM ette täiskasvanut koolituse seaduse muudatuste väljatöötamiskavatsuse, milles on põhiohk täienduskoolituse kvaliteedi teemadel.

Kriteerium 12: Hariduse valdkonna otsustajad arvestavad erinevate otsuste kujundamisel (rahastamine, struktuursed muudatused jms) hindamistulemustega.

Mõõdik: näited praktikast.

Hindamistulemustel on mitut laadi mõju erinevatele otsustele hariduse valdkonnas:

- 1) Kutse- ja kõrghariduses viib EKKA HTM volitusel läbi õppeõiguse ekspertiisi (kuni 2018 täitis kutsehariduses seda rolli mõnes mõttes akrediteerimine), mille tulemuseks on kutsehariduse hindamisnõukogu või kõrghariduse hindamisnõukogu ettepanek ministrile anda õppeõigus, anda õppeõigus tähtajaliselt või mitte anda õppeõigust. Senise praktika kohaselt on minister lähtunud otsustamisel nõukogude ettepanekutest. Teatud mõttes oli erandiks Haaga-Helia taotlus avada Eestis rakenduskõrgharidusõppe pakkumine isikuteeninduse õppekavagrupis, mille puhul hindamisnõukogu leidis, et õppekava ja õpe vastab osaliselt nõutavale tasemele ning õppeõiguse andmine 3 aastaks oleks põhjendatud. Minister siiski otsustas õppeõigust mitte anda, mistõttu jäi uus rakenduskõrgkool Eestis asutamata.
- 2) Institutsionaalse akrediteerimise negatiivse otsuse põhjal on ministril võimalik algatada õppeõiguse äravõtmine, mis toob kaasa kõrgkooli sulgemise. Nii juhtus näiteks Euroakadeemiaga, mille osas võttis kõrghariduse hindamisnõukogu vastu otsuse mitte akrediteerida.
- 3) Kõrghariduse hindamistulemuste arvestamise nõue on kirjas kõikide ülikoolide halduslepingutes ning nende täitmise osas annavad HTMile aru ka riigirakenduskõrgkoolid ja kutseõppeasutused. Seega võib öelda, et hindamistulemustel on teatav mõju ka kõrg- ja kutsehariduse riiklikes rahastamismudelites.
- 4) Hindamistulemuste vahetu mõju riigipoolsele regulaarsele rahastamisele siiski puudub. Näiteks ei mõjuta rahastamis see, kui kutseõppeasutus või kõrgkool jääb hindamise tulemusel ilma õppeõigusest mõnes õppekavagrupis/õppekavarühmas,

- sest rahastamisel on määrav mitte õppekavade/õppekavarühmade arv, vaid õppijate arv.
- 5) Hindamistulemused on siiski mõjutanud täiendavate vahendite eraldamist arendustegevusteks läbi erinevate tõukefondide projektide. Näiteks ASTRA programmist vahendite taotlemisel kõrghariduses oli üks tingimus, et arendustegevused tuleneksid mh kvaliteedihindamistel antud soovitustest. Seega võib öelda, et täiendavate vahendite eraldamisel arendustegevusteks on hindamistulemusi arvesse võetud.
 - 6) Haridusstrateegia 2021-2035 eelnõu väljatöötamisel oli EKKAl võimalus panustada kokkuvõtetega senistest hindamistulemustest nii kutse- ja kõrghariduse kui täienduskoolituse valdkonnas. EKKA koostatud ülevaated on osa väärtuste ja vastutuse ekspertrühma visioonipaberist [https://www.hm.ee/sites/default/files/haridus- ja_teadusstrat_2035_vaartuste_ja_vastutuse_visioon.pdf](https://www.hm.ee/sites/default/files/haridus-ja_teadusstrat_2035_vaartuste_ja_vastutuse_visioon.pdf)
 - 7) Kavandatavat doktoriõppe reformi toetavad muuhulgas doktoriõppe kvaliteedi hindamise tulemused.
 - 8) Kõrghariduse hindamistulemuste põhjal tegi EKKA HTMile ettepaneku vaadata üle ja ajakohastada kõrgharidusstandardi Lisa 1, mis sisaldab kõrgharidustasemetete õpiväljundite kirjeldust. Algatus on leidnud toetust ning selles on planeeritud vahendid 2021. aastaks. Kõrgharidusstandardi Lisa 1 muudatused mõjutavad olulisel määral kõiki kõrghariduse õppekavu.
 - 9) Täienduskoolituse kvaliteedihindamise süsteemi piloteerimine ja läbiviidud uuringu tulemusel on EKKA teinud ettepanekud täienduskoolitusmaastiku korrastamiseks HTM-le. HTM on algatanud EKKA uuringu ja hindamistulemuste põhjal TäKS VTK.

Kriteeriumid 11 ja 12: tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud

Tugevused	Nõrkused
<ul style="list-style-type: none"> • EKKA juhtis kutseõppe kvaliteedihindamise kontseptsiooni väljatöötamist sisendina kutseõppeasutuse seaduse ja rakendusaktide muudatusesse. Ettepanekuid arvestati. • EKKA esindajad osalevad kutse- ja kõrghariduse HTM õppekavade komisjonides. • EKKA osales kõrgharidusseadustiku juhtrühma töös. • Kõrgkoolide hindamiskoormuse vähenemine (ÕKH-d enam ei toimu) • IA õppekavade valim võimaldab paindlikult läheneda • Olemasolevate hindamiste tulemusel on kogunenud piisavalt infot, et selle pinnalt võimalik teha konkreetseid ettepanekuid nii poliitikakujundajatele kui valdkonna erinevatele sihtrühmadele tervikuna (sh nt tellijad, koolitajad, erialaorganisatsioonid) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kutseharidusseadus on kohati liiga jäik ega võimalda alati paindlikku ja ressursisäästlikku lähenemist. Õppekavarühmiti peab tegema otsused, selmet moodustada suuremaid kogumeid. • Olemasolev regulatsioon täienduskoolituses (TäKS ja standard) on liialt üldsõnaline ja võimaldab palju erinevat tõlgendamist • Regulatsioonid ei laiene kogu täienduskoolituse valdkonnale, vaid ainult neile, kes on EHISes kirjas. Pool täienduskoolituse valdkonnast tegutseb ainult võlaõiguslikel alustel. • Ressursside vähesus nii kvaliteedihindamise kui järelevalve läbiviimiseks (eelkõige täienduskoolitus) • Täienduskoolituses on hindamine on pikk ja ressursimahukas – mõneti vastuolus ka haldusmenetlusseadusega.

<ul style="list-style-type: none">TäKS muudatuste tegemise protsess on algatatud	
Võimalused <ul style="list-style-type: none">Algatada arutelu erinevate hindamiste ja aruandluse (HTM, OSKA jne) sidustamiseks ja ühildamiseks.Selgem ja konkreetsem (TäKS ja standard) teeb koolitusasutustele selle järgimise lihtsamaks, valdkond puhastubTemaatiline hindamine!	Ohud <ul style="list-style-type: none">Koolidele langev suur hindamiskoormus mõjub halvasti hindamise sisukusele. Suureneb bürokraatia.Ressursimahukuse probleem jääb lahendamata ja kvaliteeti ei ole võimalik tagadaPoliitiline sekkumine hindamistesse (Haaga Helia näide)

III EKKA on rahvusvaheliselt tuntud ja hinnatud partner

Kriteerium 13: EKKA on ENQA täisliige ning registreeritud EQAR-is.

2017. aasta teises pooles läbis EKKA teist korda Euroopa kvaliteediagentuuride assotsiatsiooni [ENQA hindamise](#). ENQA nõukogu võttis märtsis 2018 vastu otsuse pikendada EKKA liikmelisust ENQAs kuni veebruarini 2023. Komisjon kiitis EKKA ladusat ja sidusat meeskonnatööd ning juhtimise kvaliteeti, kõrget professionaalsust ja eetilist suhtumist, proaktiivsust ja paindlikkust. Eraldi tunnustati EKKA kui eestvedaja rolli kvaliteedihindamise heade praktikate levitamisel välisriikides. Heakskiidu sai ka kõrghariduse kvaliteedihindamise uus kontseptsioon, mis lõimib institutsiooni hindamise õppekavade hindamisega ning annab täiendava võimaluse keskenduda kitsaskohtadele temaatiliste hindamiste kaudu.

Hindamise tulemusel pikendas EQARi nõukogu ka EKKA registreeringut kvaliteediagentuuride [registris](#).

Kriteerium 14: EKKA levitab hindamistulemuste põhjal koostatud analüüse ja parimaid praktikaid rahvusvahelistel konverentsidel.

Mõõdik: Ettekannete arv rahvusvahelistel konverentsidel (vähemalt 2 ettekannet aasta kohta), publikatsioonide arv on stabiilne.

Perioodil 2017-2020 on EKKA igal aastal esinenud ettekannetega vähemalt 3 rahvusvahelisel üritusel. Loetelu olulisematest ettekannetest on leitav ka EKKA [kodulehelt](#)

2017-2018 oli EKKA fookus kvaliteedisüsteemide arendamisel. Kutse- ja kõrghariduse kvaliteedihindamise [kontseptsioonipaberid](#) on saavutanud laia rahvusvahelise leviku. Sama

võib öelda [EKKA eneseanalüüsi aruande](#) kohta, mis ilmus 2017. aasta lõpus ning mille aluselt viis ENQA läbi välishindamise. EKKA on seadnud eesmärgiks avaldada igal aastal vähemalt 1 rahvusvahelise levikuga publikatsioon. Perioodil 2017-2020 on EKKA töötajatel ilmunud kokku 5 rahvusvahelise levikuga publikatsiooni, mistõttu võib öelda, et see kriteerium on täidetud.

Samas tuleb tõdeda, et ainest ning võimekust rahvusvahelise levikuga publikatsioonideks on EKKAs oluliselt rohkem, kui me seda seni oleme suutnud realiseerida. Peamine põhjus kõrges hindamiskoormuses ning inimressursi vähesuses. Samuti ei ole riik kuni käesoleva ajani selleks tellimust esitanud. 2020 toimunud teenusepõhise organisatsiooni aruteludes on siiski välja käidud ootus, et hindamiste kõrval peaks üks EKKA poolt pakutavatest teenustest olema kvaliteedikultuuri edendamise hariduse valdkonnas, sh uuringute läbiviimine ja erinevat laadi ekspertiisi pakkumine.

Temaatiline hindamise raames 2019 koostatud analüüsi „Välisüliõpilaste õppimine ja õpetamine Eesti kõrgkoolides“ [inglisekeelne lühikokkuvõte](#) ning COVID-19 mõjusid kaardistava analüüsi „Kõrgkoolide toimetulek sunnitud kaugõppega“ tõlge inglise keelde on head näited Eesti kogemuse levitamisest rahvusvahelisel tasandil.

Kriteerium 15: EKKA osaleb teiste riikide kvaliteedisüsteemide arendusprojektides ning viib läbi arendusprojektidega seotud välishindamisi.

EKKA eesmärk on osaleda vähemalt ühes rahvusvahelises arendusprojektis. Aastatel 2018-2020 on EKKAs olnud paralleelselt 2 mahukat arendusprojekti

- 1) Augustis 2017 lõppes Soome-Eesti mestimisprojekt Aserbaidžaanis, mille eesmärk oli toetada sealset haridusministeeriumi kõrghariduse kvaliteedi edendamisel ning lõimimisel Euroopa kõrgharidusruumiga. Projekti vedast eest Soome hindamiskeskus Kansallinen Koulutuksen Arviontikeskus (KARVI), Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (EKKA) osales projektis noorempartnerina. Kahe aasta jooksul jagasid 33 eksperti Soomest ja Eestist, aga ka Saksamaalt ja Lätist oma parimat teadmist ja kogemust 602 erinevale osalenule 36 koolitusel ja 42 aruteluseminaril, õppevisiitidel Soomes, Eestis ja Brüsselis osales 14 Aserbaidžaanis kõrghariduseeksperti.
- 2) 2018. aasta lõpus valis Tadžikistani haridus- ja teadusministeerium riigi kõrghariduse kvaliteedihindamise süsteemi väljatöötamisel ning vastavusse viimisel Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteedikindlustuse standardite ja suunistega strateegiliseks partneriks Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri. Üksiti näeb koostööprojekt ette, et EKKA viib läbi piloothindamised kolmes Tadžikistani kõrgkoolis ning aitab välja töötada lähteülesande kõrghariduse kvaliteedi välishindamise süsteemi ajakohastamiseks. Projekti tegevused algasid 2018. aasta lõpus ning projekt kestab kuni 31. maini 2021. Projekti kogumaht on 210 650 eurot

- 3) 2018. aastal valmistas EKKA koos Saksamaa DAADiga ette Twinning projekt Gruusias ning osutus valituks. Projekt kestab 2019-2021 ning selle eesmärk on Gruusia kvaliteediagentuuri võimestamine ning kvaliteedi hindamise süsteemi edendamine üldhariduses, kutsehariduses, ja kõrghariduses. Projekti kogueelarve 1,5 miljonit, Eesti osa 535 000 eurot. Tagasiside Eesti ekspertide missioonidele on olnud väga positiivne. Missioonid on jätkunud COVID-19 kiuste, kuid loomulikult virtuaalselt.

Koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga viis EKKA perioodil 2016-2018 läbi töövarju projekti, mille eesmärgiks oli võimaldada ASEM Aasia riikide kõrghariduse kvaliteedi eest vastutavate asutuste kahel töötajal külastada EKKAt, tutvuda nii Euroopa kõrghariduse välishindamise praktikate kui EKKA tegemistega ning osaleda vaatlejana ühel hindamiskülastusel. 25.10-03.11.2018 võõrustas EKKA kolleegi Jaapanist ja Malaisiast HTM poolt finantseeritava töövarjuprojekti raames.

Aruandlusperioodil viis EKKA läbi ka 3 piiriülest hindamist:

- 1) Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri tegevusajaloos esmakordselt viis EKKA läbi täienduskoolituse õppekava hindamise ning seda mitte Eestis, vaid Tadžikistanis. Tegemist oli OSCE Border Management Staff College'i (BMSC) üheaastase kombineeritud õppe õppekavaga, mis tähendab, et suurem osa õppetegevusest viiakse läbi e-õppe vormis, mida täiendavad tavapärase kontaktõppe sessioonid. Õppekava kannab nime "Border Security and Management for Senior Leadership Course" (eesti k Kõrgemate ametnike piirijulgeoleku ja -valve kursus) ning on suunatud 25le 57 OSCE riigi ja 11 koostööpartneri piirivalve, tolli, immigratsiooni, politsei, narkovastase võitluse, taimetervise ja kaubandus/transpordivaldkonnas juba töötavale või tulevasele keskastme või kõrgemale ametnikule.
- 2) Septembris 2019 viis EKKA Armeenia pealinnas Jerevanis läbi institutsionaalse akrediteerimise hindamiskülastuse Yerevan Haybusak University's. EKKA viis institutsionaalse akrediteerimise läbi lähtuvalt Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteedikindlustuse standarditest ja suunistest nagu ka kõik muud EKKA hindamised, üksiti oli hindamise aluseks institutsionaalse akrediteerimise uus mudel ja juhend. 22.11.2019 võttis EKKA kõrghariduse hindamisnõukogu vastu Yerevan Haybusak University institutsionaalse akrediteerimise otsuse. Hindamiskomisjoni hinnangul ei vastanud 2 standardit 12st nõuetele, 10 standardit vastasid osaliselt nõuetele. Nõukogu otsustas akrediteerida ülikooli 3 aastaks kõrvaltingimusega.
- 3) 2020 sügisel toimus institutsionaalne akrediteerimine Tadžiki Rahvusülikoolis Tajik National University. Hindamisotsuse võtab EKKA kõrghariduse hindamisnõukogu vastu 27. jaanuaril 2021.

Kriteerium 16: EKKA osaleb aktiivselt kõrg- ja kutsehariduse kvaliteedi välishindamise rahvusvahelistes võrgustikes (ENQA, INQAAHE, EQAVET, CEENQA).

Mõõdikud: osalus vähemalt 1 kõrg- ja 1 kutsehariduse töörühmas aasta kohta; EKKA esindaja ENQA või INQAAHe nõukogus.

Eesmärgiks on, et igal aastal osaleb EKKA vähemalt 1 töörühmas. Perioodil 2017-2020 osales EKKA kokku 5 erinevas töörühmas, nagu näiteks ENQA e-õppe kvaliteedinõuete töörühm 2017-2018, 2017-2018 EQAVET juhttöögrupis *“Role of QA in Vet in the EU policy context”*.

Osalus TeSLA - Adaptive trust e-assessment system projektis 2018-2019; CIOFS-FP Lazio VTC Togliatti ja ITE "Enrico Caruso" Napoli kutseõppeasutuse rahvusvahelisel hindamisel Roomas; EQAVET liikmesriikide (Sloveenia, Soome, Horvaatia ja Eesti) projekt *„Promoting the use of Transnational PRA by updating the criteria“*.

EKKA on panustanud EQAVET tulevikustsenaariumide kujundamisse (EQAVET+; EAVET 2020+).

Maiki Udam oli aastatel 2017-2019 valitud INQAAHE nõukogu liikmeks.

Heli Mattisen on ENQA vaidekomisjoni liige 2018-2021.

Heli Mattisen on osalenud mitmete riikide kvaliteediagentuuride hindamistes: Austria, Venemaa, Läti.

ENQA volitas Heli Mattiseni esindama ENQA-t Ukraina kõrghariduse kvaliteediagentuuri liikmete valimisel.

Maiki Udam on Kasahstani agentuuri IQAA nõukogu liige ning Hillar Bauman Venemaa agentuuri NCPA nõukogu liige.

Kriteerium 17: EKKA on korraldanud Eestis vähemalt ühe rahvusvahelise suurürituse.

EKKA korraldas 2019. aastal Euroopa kvaliteediagentuuride assotsiatsiooni ENQA foorumi. Üle 130 kõrghariduse kvaliteediagentuuride esindaja 40 riigist kohtusid 25.-26. aprillil Tallinna Ülikoolis, et jagada kogemusi ja kavandada ENQA arengut aastateks 2021-2025.

Räägiti kõrghariduse ülesannetest seoses kiirete muutustega ühiskonnas (vt Bert van der Zwaan The landscape of higher education in 2020 and beyond – two levels of change ja Vanessa Debiais-Sainton Building the Universities of the Future) ning arutleti kvaliteediagentuuride ja ENQA rolli üle selles protsessis.

EKKA korraldas koostöös EQAVET sekretariaadiga seminari *“Using the EQAVET indicators to accredit VET providers”* 13.-14.09.2017. Seminaril osalesid kutsehariduse kvaliteeditagamise eksperdid kokku 14 liikmesriigist, lisaks EQAVET eksperdid ja ETF esindaja. Ettekandega esinesid Marge Kroonmäe EKKAst ja kutseõppeastustuste esindajad Helen Pärk Tallinna Polütehnikumist ning Sirje Ellermaa Kuressaare Ametikoolist. Kokkuvõtte seminarist ja ettekanded [EQAVET kodulehel](#).

Kriteeriumid 13-17: Tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud

Tugevused <ul style="list-style-type: none">• Arvestades meie ressursse, oleme rahvusvaheliselt väga pildil – arendusprojektid, töögrupid, võrgustikud.• ENQA välishindamistel saavutasime ühe parimatest tulemustest agentuuride seas	Nõrkused <ul style="list-style-type: none">• Puudub selge prioriteet, mida me rahvusvahelises plaanis kõige tähtsamaks peame, mis tegevusi, mis suunal.• Vahel võtab rahvusvaheline tegevus inimressursi ära meie Eesti tegevuse prioriteetidelt.
Võimalused <ul style="list-style-type: none">• Seada omale konkreetne fookus, hoida sellest kinni ja minna sügavuti – kvaliteet, mitte kvantiteet.• EKKAs olemasolev teaduskompetents annaks võimaluse panustada valdkonna analüüsidesse, kui seada selge fookus ja näha ette ajaressurss	Ohud <ul style="list-style-type: none">• Sama, mida heidame koolidele ette, et pigem reageerime kui oleme proaktiivsed. Kui tuleb pakkumine, haarames sellest kinni, aga kindlat fookust ei ole.• Peame ressursse jagama kohalike ja välishindamiste vahel.